

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

ben edebiyattan ibaretim

KAFKAKUR

YAZ: UMUT - ÖZEL SAYI - YIL 6 - 2020 - 16 TL

Fikir, Sanat ve Edebiyat Dergisi

YOLLARDAN SONRA YILLARDAN SONRA
ŞARKILAR SÖYLÜYÖR ÇOCUKLAR*

MURATHAN MUNGAN

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

KONU:

KAFKAOKUR

Fikir, Sanatve Edebiyat Dergisi
"...ben edebiyattan ibaretim."
Franz Kafka

Aylık Edebiyat Dergisi | Sayı Özel - 16 TL
kafkaokur.com - konudukkan.com - instagram.com/kafkaokur - twitter.com/kafkaokurdergi

İmtiyaz Sahibi: Kafka Okur Yayıncılık İç ve Dış Tic. Ltd. Şti.

Genel Yayın Yönetmeni: Gökhan Demir **Editör:** Merve Özdolap

Kapak ve Genel Koordinatör: Eren Caner Polat **Sanat Yönetmeni:** Yeliz Akın

Sanat Yönetmeni: Tülay Palaz **Yayın Danışmanı:** Baran Güzel

Saha Koordinatörü: Süleyman Özkara **Konu Dükkânı:** Aslı Coşkun Demir

Adres: Müeyyetzade Mah. Tatar Beyi Sok. No:24/B Beyoğlu, İstanbul

İletişim: editor@kafkaokur.com

ISSN: 2148-6824 **Yayın Türü:** Yerel, Süreli Yayın

Baskı: İleri Basım Matbaacılık Tel: [212] 454 35 10 Matbaa Sertifikası No: 33316

Dağıtım: Turkuvaz Dağıtım Pazarlama A.Ş. [216] 585 90 00

Yazarlar

Gökhan Demir - Gonca Özmen - Merve Özdolap - Deniz Barut - Yağmur Arat - Cihan Talay - Cihat Duman
Devrim Çakır - Tuğba Sarıunal - Hakan Bıçakcı - Nazlı Başaran - Baran Güzel - Soner Sert
Atakan Çelik - Erçin Işık - Hazal Kebabci - Nazlı Berivan Ak - Eray Yasin Işık - Okan Çil - Gizem Demirel

İllüstrasyon, Fotoğraf, Kolaj, Poster

Eren Caner Polat - Merve Yiğit - Pelin Aysan - Yeliz Akın - Günseli Sepici - Selen Çelik Şeyşane
Dilruba Karalp - Serkan Yolcu - Hande Koçhan - Barış Şehri - Nilay Adilim - Oya Başkaya - Bengisu Koyukan
Ezgi Karaata - Zülal Öztürk - Didem Dağbağlı - H. Sercan Tunalı

©Her hakkı saklıdır.

**Bu dergide yer alan yazı, makale, fotoğraf ve illüstrasyonlar
elektronik ortamlar da dahil olmak üzere
yazılı izin olmaksızın kullanılamaz.**

GERÇEK SORU NE?

Her defasında yeni bir fiil ile karşılaştığımızda, başlangıca mı yoksa sona doğru mu yaklaşıyoruz?

Çağ, ne olup bittiğini bir an bile olsun anlamadığımız, görünmez ordular tarafından ok yağmuruna tutulmuşuz gibi üzerimize gelen -içinde bulunduğumuz bu süreçte, içinde bulunduğumuz bu günlerde, içinde bulunduğumuz bu zor günlerde, içinde bulunduğumuz bu hassas günlerde- bir çağ. Ama içinde bulunduğumuz durumun ne olduğunu sorsan kimse cevap veremez, sanki...

Neyin içindeyiz, neyin dışında? İnsanın aradığı şey ne? Sordukları soruların bilime ve insanlığa yarardan çok zarar getireceğini bilseydi filozoflar, o soruları sorarlardı mıydı? Sorduğumdan çok daha mantıklı sorular sordukları ortada ama insanın ve doğanın dışında kalmamıza neden olan soru neydi? Soruları sorgulama vakti çoktan geldi belki de.

Bir insan öldü, bir insan öldürüldü, binlerce insan öldü, binlerce insan hiçe sayılarak öldürüldü. Ve... Hâlen...

Doğa ve insan yalnız. Doğayı ve insanı acımasız bir şekilde yalnız bırakan bilinç karşısında sonsuz bir güçle direnen bir şey var? Bir arayış. Arayış içinde sorular. Karanlık. Soruları doğru sorduğumuz zaman güneş yeniden doğacak.

Ne olup bittiğini anlamadığımız bu zamanlardan çıkacağız, direnen umutlarımız var. Güneş hep bizimle.

Sessizliğin kulaklarını sağır edecek kadar umut var. Ben inanıyorum.

Gökhan Demir

Teşekkür

Kapak sözü için Metis Yayınları'na teşekkür ederiz.

*Söz Vermiş Şarkılar, Murathan Mungan, Metis Yayınları, s.55

KOVBOYLARA SELAM

“Akşam oluyor ve güneş batarken tüm şehri turuncuya boyuyor. İşte o anda hepimiz birer kovboy oluyoruz artık. Tüm bu zorluklara göğüs geren ve içinden çıkmayı bilen kovboylar.”

Günler birbirini kovalıyor betonların içinde. Karanlık günler aylardır kendilerini taklit ederek devam ediyorlar ve bu bir illüzyon etkisi yaratıyor. Yaşananlar yaşandı mı, yaşanamayanlar kaçtı mı, her şey rüyadan ibaret mi artık çok emin olamıyorum. Düşündüğümüz kadar, hayal ettiğimiz kadar var olabildiğimiz bir zaman. Kendi varlığımızdan sıkıldığımızda başka varlıkları münasebetli-münasebetsiz eleştirdiğimiz bir zaman. Ne de olsa elimizde tuşlayabildiğimiz koca bir dünya var. Ne de olsa elimizde sıklıklarımızı paylaştıkça çoğaltabileceğimiz bir dünya var. Doğrular-yanlışlar, güzellikler-cirkinlikler, umutlar-dipsiz kuyular bu stabil zaman aralığında bize kap olmaya ve sıvı hâldeki bu sıklık biçimimizi şekillendirmeye devam ediyor.

Gel gör ki zaman milyar yıldır olduğu gibi yine değişmedi ve işlemeye devam etti. Mevsimlerin en renklisi olan yazı kapımıza getirdi. Karanlık duvarlarımıza güneşi çarpıverdi. Ne günah işlendiyse bitti. Artık kendinle yüzleşme ve kucaklaşma vakti. Elbette birçok şey değişti, hep olduğu gibi. Hangi harika çocukluk sona erip buruk ve iç acıtan tatlı anılar olarak aklıda kalmadı ki? Hangi altın dönem yerini yavan ve samimiyetsiz muhabbetlerin havada uçtuğu, tatsız-tuzsuz yemeklerin yendiği masalara bırakıp öylece yok olup gitmedi? Geçmişe dönüp bakınca bazı yolculuklar var aklımda kalan. Bir otobüs yolculuğu misal, nereden, nereye gittiğimi hatırlayamadığım ama yolculuk hâlini ve duygularını çok iyi hatırladığım. Yolculuk her şeyden önemlidir bazen. Yolculuk seni sen yapar bazen. Bir an vardır yağmurun düştüğü, aklımda kalan odur sadece. Neredeydin, neyle cebelleşirdin hatırlamazsın.

Hepimiz yaşananlardan maddi, manevi, ruhsal ve psikolojik olarak şüphesiz çok etkilendik. Herkes olumsuzluklara karşı kendine has birtakım metotlar geliştirdi, geliştirmeye çalıştı ve bu süreci alt etmenin türlü yollarını düşündü. Geçtiğimiz aylara göre daha iyi bir noktada olmamız maalesef ipin ucunu kaçırdı şu günlerde belki. Umalım ki bunun bedelini ağır ödemeyelim. Fakat insanların aylar süren bu süreçten sonra psikolojilerinin geldikleri noktayla ipin ucunun neden kaçtığını da anlayabiliyorum. Elbette bu olanları mantıklı kılmıyor ve gerçekleştirebilir yapmıyor ama nedenini görebildiğimi söylüyorum. Tüm bunlar olurken insanlara destek olamaz, karanlıklarına ışık tutamaz ve üzerine de tüm inisiyatif ve sorumluluğu koca bir ulusun ellerine bırakırsanız, tek suçlu olarak bu insanları işaret etmek de dar bir perspektif olur.

Birçok nedenden dolayı karantinanın ilk birkaç haftasından sonra haberleri izlemekten kaçtım, sosyal medya ortamlarında, bloglarda yazılan karanlık senaryoları (gerçekçi olsalar dahi) okumamayı seçtim. Deve kuşu olmak değil bu ama gerçekten asla değiştiremeyeceğim kötü şeylerin olma ihtimali varsa vardır. Beklemekten başka seçeneğim yokken sadece bunu düşünmek beni bir noktaya getirmeyecek. Mental olarak iyi kalmak zorunda hissettim kendimi. Belli ki bu da benim baş etme metotlarımdan birisiymiş. Bu yüzden yaz kokusu, güneş bizlerin kurtarıcısı gibi geliyor bana. Bence bir doktor veya bilim insanı değilseniz şu dönemde insanlar için yapabileceğiniz en iyi şey pozitif kalmak ve pozitifliği yaymaktır. Doğan ve parlayan güneşe, arasında hapsediğiniz duvarlardan bakıp tebessüm etmektir. Bir çimen kokusuyla yaz tatilini yapabilmektir. Akşam oluyor ve güneş batarken tüm şehri turuncuya boyuyor. İşte o anda hepimiz birer kovboy oluyoruz artık. Tüm bu zorluklara göğüs geren ve içinden çıkmayı bilen kovboylar. Yolculuk devam ediyor. Birbirimize iyi gelmek, birbirimizi düşünmek zorundayız. Sizleri seviyorum.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

CEHAU
CANO
POLAT

Eren Çavur Polat

UMUT: EYLEME BİR ATEŞİ!..

Yunan mitolojisindeki efsanelerden birine göre, Zeus'un emriyle balçıktan yaratılan ilk kadın Pandora, ona açmaması söylenerek verilen bir kutuyu merakına yenilerek açar. Pandora kutuyu açınca da tüm kötülükler yeryüzüne dağılır. Kutunun içinde kalansa sadece umuttur. O günlerden günümüze afetler, hastalıklar, açlıklar, savaşlar, işkenceler, yalanlar artarak süregelmiş, insanların başına büyük detler açmışlardır. Daha iyi bir yaşam, daha güzel bir dünya düşleyenlerse, hep bir umutla yaşamış, tüm bu kötülöklere de değişim umuduyla katlanabilmişlerdir.

Siyasal yönetim biçiminden ekonomiye, hukuk sisteminden sanat ve kültüre toplumsal yapıyı ve var olan gerçekliği değiştirme, gelecekte daha insanca yaşanacak bir düzen kurma umudu bitmemiştir insanda. Özellikle Rönesans'tan, on dokuzuncu yüzyıl sonuna kadarki tarihsel süreçte, düşünürler, zihinlerinde canlandırdıkları ütopyalarla ideal toplumlar, yeryüzü cennetleri kurmayı umut etmişler; yirminci yüzyıldaysa ters ütopyalar ya da korku ütopyaları yaratmışlardır. Birçok toplumda insanların siyasal baskı, ekonomik sömürü, yoksulluk, eşitsizlik, etnik-dinsel-cinsel ayrımcılıklara bağlı adaletsizlik, kapitalizmin, bürokrasi ve teknolojinin egemenliği altında ezilme, yabancılaşma gibi nedenlerle geleceğe dair umutları kararmış, yerini umutsuzluk, korku ve kötümserlik almıştır. Küresel ısınma, kirlilik gibi çevresel sorunlar ve doğal felaketlerden terör saldırılarına, etnik-dinsel soykırımlar ve zorunlu göçlerden insan haklarının erk tarafından çiğnenmesine çağımızdan amansız gerçeklerini görenler, yazık ki dünyanın ve insanlığın geleceği ile ilgili umut değil kaygı duymakta. Bu bağlamda yaşamın, varoluşun anlamsızlığı ve saçmalığı benzeri felsefi görüşleri benimseyen Nietzsche, Kafka ya da Beckett gibi çoğu sanatçı, işte bu kaygıyı ve karamsarlığı yansıtırılar daha çok. Günümüzde de dünyanın gidişinin her geçen gün daha da kötüleceğine, toplumların ve bireylerin yeni, çözümsüz sorunlarla karşılaşacağına inananlar çoğuluktadır. Bu karamsarların yanında tek tanrılı dinlerin dindarları da istedikleri gibi yaşayamadıkları, ölümlü, haksızlık ve kötülöklere dolu bu dünya yerine ölümsüzlüğün ve mutluluğun olduğu bir başka dünya, cennet düşleyerek şimdiyi olduğu gibi kabullenip gelecek umudunu öte dünyaya ertelemekte. Nesnel, toplumsal gerçeklerden kopuk, ütöpik bir gelecek umudusa kuşkusuz hayal kırıklığına gebe.

Yorulmuş, aşınmış kavramlardan umut. Çokça tüketilmiş, sömürülmüş, içi boşaltılmış kavramlardan. Umüt çünkü temellendirilmedikçe, eylemliliğe aktarılmadıkça bir değişim, bir yenilenme başlatamaz. Tarihsel akışa uygun olarak, içinde yaşanan toplum düzeninin değiştirilebileceğine, geleceğin yeniden kurulabileceğine olan umut, eylemlilik arzusu taşır kendinde. Umüt, bir gelecek tasarımıdır. Var olana başkaldırıdır. Muhafiz olduğumuz siyasal-toplumsal düzenin, yaşam biçiminin, gerçekliğin yeniden oluşturulacağına, deneyimlenen olumsuzlukların giderileceğine, özlemlerin gerçekleşeceğine olan diri inançtır. Bugünün içindeki yarını görebilmektir!

Dirençtir umut. Bir direnme biçimidir. Eyleme bir ateş yaktııkça güzeldir umut. Eylemi harladıkça anlamlıdır. Hızlı değişim günlerinde, kaos günlerinde en çok ihtiyaç duyulandır. Sol yanımızdır umut. Göğsümüzün, aklımızın, kalbimizin sol yanısıdır. Umar hep insan bir adil düzeni, bir güzel yarını, bir aydınlığı, ışıklı bir yaşamı. Kaf Dağı'nın ardında da olsa umut – umar insan. Umdukça daha insan kalır. Umdukça harekete geçer. Uğraşır, didinir – bir başka yaşamın fitilini yakar. Güzele doğru bir değişimi, iyiye doğru bir dönüşümü fişekler. Gerçekleşme de, Sisypheos gibi, bıkmadan usanmadan yuvarlar kayasını umuda, dirence. Sermayesizdir, bedavadır umut üretmek. "Kararmasın yeter ki sol memenin altındaki cevahir" (Nâzım Hikmet)

Ayakları yere basmayan, ulaşamayacağımız, başımızı döndürecek kadar yüksekteki umutlar ise göle maya çalmak gibi Nasreddincedir. Çok büyük umutları olanın hayal kırıklığı da derin olur. Bir ur gibi yerleşir nedense bazen öylesi büyük, öylesi imkânsız umutlar da. Bazen kaçmak ister çünkü insan kendinden, kendi gerçeğinden – kendini aldat-

*Dirençtir umut.
Bir direnme biçimidir.
Eyleme bir ateş yaktııkça
güzeldir umut.
Eylemi harladıkça
anlamlıdır.*

Mehmet Ali Akşamsefası

mak ister, kanmak ister bir olmaz umuda. O zaman insan eylem yerine edilgenliğe, sabretmeye, katlanmaya sürüklenir. Umutsuzluktan da beter bir eyleyememe hâlidir o. Dinmektir. Kalakalmaktır bomboş. Durakalmaktır bomboş.

Geleceğe dair düşlerimizin gerçekleşmesine, mitlerde, söylencelerde, masallarda olduğu gibi zaman ve emek harcamadan, sihirle, büyüyle, şansla ulaşamayız. İmgelemde duvarları yıkıp birçok kapıyı açarken umut, gerçek yaşamda hiç de öyle değildir. Hele bizimki gibi umut hırsızı bir ülkede... Mutlulukla ilgili anketlerde, en alt sıralardayız. Ülkenin sosyo-ekonomik durumu, yaşanan toplumsal kargaşa, baskı ve terörle, işsizlikle, sevgisizlikle sinanan, yaşamına bir anlam katamayan, hiçbir umudu kalmayan çoğu genç intihar etmekte. Onların yenilik ve değişim isteklerine, inançlarına, düşlerine destek olmak yerine aileden okula tutucu geleneklerimizle, ahlakları hukuka çağın gerisinde kalmış kurallarımızla sağır ve körüz. O yüzden de kendi umutsuzluğuna kapaklanmış hâlde çoğu insan. Durumu değiştirmek, yarınların daha iyi olması için düşünmek, araştırmak, sorgulamak, sorunlara çözümler aramak, direnmek, eyleme geçmek yerine yalnızca umut etmekle yetiniyor. Elleri kucagında öylece bekliyor çoğu insan, çözümü başkalarından bekliyor. Başta şans oyunları, kumar hep bir umutla, kazanma umuduyla oynanıyor, piyango biletleri düşler kuararak alınıyor; sınavlara, yarışmalara umutla giriliyor. Birkaç kişi kazansa da asıl kazananlar, devletten kurumlara ve kişilere, o oyunları oynatan, o biletleri satan, o yarışmaları düzenleyen umut tüccarları oluyor.

"Böyle gelmiş böyle gider" yazgıcılığı, vurdumduymazlığı, umutsuzluğu yerine sesimizi çıkartıp "Böyle gitmemeli" diyebilmeliyiz. Yarıya kadar dolu bir ayran fıçasına düşen iki kurbaga meselini anımsayarak... Hani biri, birkaç başarısız denemeden sonra, nasıl olsa kurtuluş yok diyerek çabalamayı bırakır ve boğulur gider. Diğeriye yüzerken yüzerken yüzeye toplanan yağ tabakasının üzerinden zıplayarak dışarı çıkar ve kurtulur. İşte, ancak çabalarsak, bir dönüştürücü eylemliliğe geçerek umut; can acıtan, anlamsız, boş bir sözcük olmaktan çıkar.

Kapitalizmin, milliyetçiliğin, dinin, ataerkin, faşizmin batağına saplanmış sınıflı sanayi toplumlarındaki çürümeye ve yozlaşmayı iyi analiz edip kavrayarak, bilimsel ve teknolojik gelişmeyi savaşlar için değil barışçıl, doğayla uyumlu bir düzende insan hayatını güvence altına alma yolunda kullanarak, insan onuruna ve haklarına saygılı, toplumsal hukuk ve adalet temelli uygar toplum düzenleri kurabilmek için diri tutmalıyız umudu. Umudu dürtüp umutsuzluğu yatıştırmanın anlamı ancak o zaman çoğullanır.

Kuşkusuz en çok çocuğa yakışır umut. En çok doğaya yakışır. Bir çocuğun güldüğüne, coşkuya koştuğuna, bir çiçeğin açtığına, bir suyun şevkle aktığına yakışır. Yarın yüklü olanlara yakışır en çok. Değişimin ve dönüşümün biricik imgeleridir çocukla doğa. İkisi de umuda ayardır. Omandır Sennur Sezer'in "Bir sabahın üç kapısı var göğe / Bir umut al umudu ver çocuğa / Büyütsün / Büyütsün de yürüsün" dediği.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Hamile kadından, yeni vlllerden yağmur bekleyen çiftçiye, kaybolan çocuklarını devletten soran o güzelim Cumartesi Anneleri'nden günlerdir dönmeyen balıkcı kocalarını sahilde bekleyen kadınlara, Yılmaz Güney'in atı öldükten sonra 'Umut'unu piyango biletime, define bulmaya bağlayan faytoncusuna, yazdığı mektubun cevabını, dillendirdiği aşkın karşılığını, bir iş başvurusunun sonucunu merak edenine nice insanın beklentisidir umut. Umut, istemekti, taleptir, cürettir, kalkışmadır. İnatla çabalamak, inançla beklemektir. Konstantin Simonov cephe, ölümle burun buruna savaşan askerlerin ağzından, geride kalan sevgilerine yazdığı şiirde: "Bekle Beni", "döneceğim" der; beklemelerini, umutlarını kesmemelerini ister. Ha aklını kaybetmişsin ha umudunu - ikisini de bulmak çok zordur. Metin Altıok'un "Sen bugünden yarına / Birazcık umut sakla. / Yarın farklıdır bugünden," çağrısını dikkate almalı o yüzden.

Umut, işte tam da o yüzden yenilikçi, devrimci sanatın en gözde izleklerinden, en önemli esin kaynaklarındandır. Küçük bir tarama yapsanız siz de aynı isimlere ulaşırınız umut bahsinde. İçinde yaşadığı toplumsal düzenden hoşnut, ona eklenmiş olanların ilgisini çekmez pek umut. Diyalektik akışın tersine yönelir o tutucular. Geleceği umutla işaret edenler, ilericiler olanlar, değişime inananlardır. "Umut insanda" diyen Nâzım Hikmet, nasıl da diri bir coşkuyla söylemiştir umudu. İnsanın insana kulluğunun biteceği, "bir ağaç gibi tek ve hür / bir orman gibi kardeşçesine" yaşanacak günler özlemiyle, hapiste ya da sürgünde bile umutsuzluğa yüz vermemiştir. Yarınları umudunu yitirmeyen şairlerden Ahmed Arif de "Dayan", "Umut ile, sevdâ ile, düş ile", "Bir umudum sende, / Anlıyor musun?" diye seslenir. Metin Eoğlu, umuda uyandırmak ister insanları: "Madem ki umutlusun, umudu yaşıtmak için / Hadi uyan!". A. Kadir için de çocuklardır umut: "Çocuklar, çiçekleri umudumuzun". "Yazdığım her şiire bir umut çizgişi kattım. Bir mavi çiçek düşürdüm," der Gülten Akın ve en karanlık günlerde bile umut şiirleri yazamasa da içindeki umudu, aydınlığı yitirmez; "kara gün kararıp kalmaz" diye düşünür.

"Bilmezlikten gelme Ahmet Abi / Umudu dürt / Umutsuzluğu yatıştır" diye yazar Edip Cansever, mendilinden kan sesleri damlarken. Devletin kimi kanlı operasyonlarına isim olan bu sözcük, elbette en çok şiire yakışır. "Mesleğimiz umut bizim / Kıranlara selâm olsun," der o nedenle Ölkü Tamer. Turgut Uyar'ın "Umuttur" şiirinden: "aslında mutsuz yaşayıp gidiyoruz / ölüme direnerek şimdilik /.../ çünkü biraz sonra umut başlar hergünkü, başlar / aslında bir alıştırmadır umut /.../ -baharı beklemeye benzer- /.../ umutsuzluğa taşır yarında / oysa nasıl olsa gelecektir bahar denen tarih /.../ çünkü umut kaçınılmaz gelecektir / bütün gümbürtüsüyle / umut kaçınılmaz gerektir çünkü"

"Umut bir ağaçtır / Gökleri sarar" diyerek sonsuzluğuna dokunur umudun Melih Cevdet Anday. Arkadaş Zekai Özger'in "Pencere" şiiri de umudu anlatır, "Pencereyi kapama / Gök dolabilir içeri" derken. Orhon Murat Arıburnu, yoksulların bitmeyen umuduna dikkat çeker "Dünya döndükçe / Umut fakirin ekmeği" dizeleriyle. Guillaume Apollinaire, umudun kırılğanlığını ve uzakta oluşunu vurgular: "Umuduma veriyorum yüreğimi adak diye / Umuduma veriyorum bütün geleceği uzakta / Ormanlar içinde incecek bir ışıq gibi titreyen!" (Çev: H. Demirhan). Şükrü Erbaş, kuşatıcı bir bakışla dillendirir umudu - karşıtıyla anlamlandırır onu: "Acıyı görmeyen insan, umutsuzluğu yaşamayan, iliklerine dek kederin işleyip yaralamadığı bir insan, mutluluktan, umuttan, sevinçten ne anlar? Göğü görmeden, denizi görmeden maviyi anlamaya benzemez mi bu? (...) Bakıyorum umut karamsarlığın, sevinç acının azıcık soluk almasından başka ne ki? (...) Yağmur dindi Ömür hanım. Gökyüzü masmavi gülümsedi yine. Doğa aynı oyununu oynuyor bizimle. Umudun ucunu gösteriyor usulca, iyimserliğin ışığını süzüyor mavi atlasından. Ne aldışı! Bulutların rengi mavi-beyaz mıdır, kurşuni-külrengi mi yoksa? Veysel Çolak'a göre "Umut Aştadır". Ahmet Tellî'de "Vuruşkan Bir Şahandır Umut". Hasan Hüseyin Korkmazgil'dir umudu söyleyen bir başka şâhan: "bir şey var anlamadığım bu yasaklarda / umutsa umut benim beyoğlubeyler / ya siz kimsiniz /.../ bir şey var anlamadığım bu yezit yalanlarda / yarınsa yarın benim beyoğlubeyler / barışsa barış benim beyoğlubeyler / ya siz kimsiniz".

Bugünlerin umut dizeleriye Birhan Keskin'in "Kargo" şiirinden: "Buraya umutlu günler koydum. Şimdilik uzak gibi görünüyor, ama kim bilir, birazdan uzanıp dokunursun."

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranteey.org>

*Umut, istemekti,
taleptir, cürettir,
kalkışmadır.
İnatla çabalamak,
inançla beklemektir.*

Merve Özdoğal

BİR AKŞAMÜSTÜ EĞER BİR ŞARKI

*"Umut" o tüylü yaratıktır -
Ruhta tüneyen -
Ve sözsüz bir ezgiyi -
Dilinden - hiç düşürmeyen -
Emily Dickinson*

Küçükken, geceleri bir sebepten uyuyamadığımda ya da kâbus görüp uyandığımda, uykuya geçebilmek için kendimi, huzurlu hissedeceğim bir yerde hayal ederdim. Bu yer genelde kumların üzerinde oturup gün batımını izlediğim bir deniz kıyısı olurdu. Gün batımı manzaralı pek çok yer güvenli alanım hâline gelebilir oldu o günlerden beri. Özellikle manzaranın daha açık, ılık ve turuncu olduğu yaz akşamüstlerindeki hâliyle.

Kısa bir süre gözlerimin önünde yolculuk ediyor gibi görünen güneş, aldatmacasıyla dünyanın benim değil de kendi etrafında döndüğünü hatırlatır bana. Silkelenip kendime gelirim şöyle bir. Bobürlenmeyi bırakır kalbim, sahnemi güneş devralır, yakmadan, yormadan, sakince. Gerçek bir star, yokluğu fark edilecek bir yıldız... Kendime biraz ara verip bu kısa gösterinin keyfini çıkarırım. Huzur ve hüzün bir arada gösterir kendilerini bu anlarda. Huzurlu bir hüzün ve hüzünlü bir huzur mümkündür. İki zıt görünümümlü şeyi bir arada severim; kutuplarımdan bastırıp canlandırır beni. Kiminin korkusu olan kiminin hazzıdır yani. Öyle ya da böyle benim için özel bir andır bu.

Hayatımın kritik, önemli, korkutucu veya dikkat çekecek kadar güzel sahnelerinde kafamda hemen bir müzik çalar veya "bu sahneye de şu şarkı ne güzel giderdi" diye düşünüp zihnimdaki listeden seçerim şarkımı. Bir müzik, bir şarkı anlatılamayana, gösterilemeyi ahenkle ifade etmek için hazır bekler. Duyguları, anıları ve hazları derleyip toplar. Bir cümleyi bitirmek için konan nokta gibi gelip oturur yerine. Bence büyük bir şansır bu. Bu yüzden bir gün batımını izlerken hiçbir şey yoksa bile 'kendimeçalar'ım döndürmeye başlar şarkıları. Yavaş yavaş günün bitişiğe şahit olurken her şeyin de bir şekilde sona ereceği gelir aklıma, kanlı canlı. Ve yeni bir günün başlayacak olması, hayat devam ettikçe bitmeyecek olan başlangıçları müjdelir. Ben bahsettiğim gibi gün batımlarıma eşlik eden şarkıların küçük bir kısmını listeledim. KAFAOKUR Spotify hesabındaki "Bir Yaz Akşamüstü" adlı listeden bu şarkılara ulaşabilirsiniz. Yazın bir akşamüstü eğer siz bir şarkı seçseydiniz, bu ne olurdu? KAFAOKUR Twitter ve Instagram hesaplarından şarkınızı, derginizin fotoğrafıyla birlikte bizimle paylaşabilirsiniz.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

SOL YANIM

"Listeler birikiyor. Yazmak cisme dönüştürmektir duyguları. Yazmak duymaktır. Kendi düşüncelerimden sonra başkalarının bana söylediklerini yazıyorum bir kenara. Zaman ve kişi ayırdını bir yana bırakıp alt alta diziyorum tüm çirkin ifadeleri ve tüm alımlı kelimeleri."

Bir kez daha doğdu güneş. Bir gün daha eskilmek üzere bekliyor. Komşuların rutinlerini ezberledim bu süre içinde ve balkona dadanan kargaların. Gülümsetiyor. Kahve kokusuyla kaphıyorum evi, sarsın, uyandırсын, kendime getirsin beni diye. Telefonda yığınla mesaj. Yapılacak işler var, keyfime göre sıralanacak. Mesafeler, saatler artık önemli değil. Kapının ardı yalnız bir dünya. Hep aynı anda ve yerdeyiz, hep aynı noktada kalmamayı umut ederek. Doksan metre karede hayat akabiliğince. Bir insan diyeti bu zarureten yaşadığımız, şekeri kesmekten daha iyi geleceğini hiç düşünmemiştim. Kendimin ne kadar kalabalık olduğunu düşünüyorum. Bayram yeri gibi içim. Kendime sormadığım soruları yazıyorum bir kenara. Bugüne kadar farkına varmadığım, zihnimde kendim için yer almayan soruları. Samimiyetle yüzleşmeyi başardığımızda kendimizle, bilmediklerimizi ya da bilip de sakladıklarımızı dilendirdiğimizde başlıyor yolculuğumuz. Olabiliğince yalın ama en karmaşık cevaba sahip sorular. Başkalarına sorduğun ama kendine sormanın sana hiç öğretilmediği sorular. Biliyorsun bunları sen de. "Nasılсын?" ile başla mesela. Kalbin konuşunca küçük küçük masum göz yaşlarını bırakıyorsun kâğıda. Mitoman ruhunu susturabilirsen bahar bahçe oluyor hayat. Doğanın gözlerinin önüne serdiği gibi, yaprak dökeni de ayakta, her daim çiçek açanı da. Önce itiraf etmeli her şeyi, sonra affetmeli, sonra da kabul etmelisin kendini. Dalından düşüp toprakta değil, dalında eren bir meyve olabilmek için. Dürüstlüğüñ cesareti, kabullenmenin huzuru, kendini bilmenin özgürlüğü şu koca dünyada bir zerrecik olan seni sapasağlam ayakta tutacak.

Listeler birikiyor. Yazmak cisme dönüştürmektir duyguları. Yazmak duymaktır. Kendi düşüncelerimden sonra başkalarının bana söylediklerini yazıyorum bir kenara. Zaman ve kişi ayırdını bir yana bırakıp alt alta diziyorum tüm çirkin ifadeleri ve tüm alımlı kelimeleri. Ama ne ahenk. O acımasız hafızanın bir köşeye neleri atmış olabileceğine inanamayacağının kelimeler kâğıda dökülünce. Keşkeler var içinde, öğretmenler var, ahlak var, şükürler var, haksızlıklar, bilmezlikler var, avucunun içi gibi çözenler, yakınımı bile uğrayamayanlar var. Kendini bende çözen acımasız cümleler var ve bana şifa olan o nahif sözcükler. Sol yanımda, her daim baş ucu kitabım. Aydınlığı da öğretir karanlığı da.

Tanıdığım insanları düşünüyorum bir bir. Tanımaktan mutlu olduklarım, kendimi tanıtmaktan dolayı mutsuz olduklarım ve bir liste daha yapıyorum. Kaba ve bencil olmaya çalışarak bir liste daha. Bencillik olmasın diye verdiğim tavizlerin faturası niyetine. İnsan diyetine hürmeten yasaklıları belirlemek amacıyla. Hayatıma yapacağım en büyük iyilik bana ayrılacak zamanı ve sabrı olmayanları elemek. Hayatıma yapacağım en büyük iyilik denizin üstünde süzülürken huzurla, beni dibe çekenleri elemek. Bencillik, sandığının aksine kötü ve eksik değildi her zaman. İyi yönetilen bencilliğin bir kalkan gibi kendin olmayı koruduğunu gözlemledim tanıdığım onlarca bencilde. Kıssadan hisse, çözüm, kalkanları ne zaman kaldıracağını bilmekte. Yolculuğa devam edileceklerle yeni hayallere ve yolculuğuna beni dâhil edeceklerle minnetle...

Dışarıda benden daha özgür olan doğa, insansızlığın tadını çıkaran tüm hayvanlar, karşımda rengi değişen bir İstanbul. Benim değil, kapının ardının yalnız olduğunu kabul ederek eskitiyorum bir günü daha. Yenilerine, umutla. Hoş geldin kendim. Sol yanımdan vaz-

YOLUN KARŞISINA GEÇMEK

Sabahın erken saatlerinde, "Roma Termini" istasyonuna vardığımda uyku sersemliğiyle kalabalığın arasından sıyrılarak bir kahveciye oturdum. Yaklaşık 25 saat tren yolculuğu yapmıştım, yorgunluğumu ve uykusuzluğumu kısa bir süreliğine bu kahveyle dindiriyordum. Fransa'nın güneyinden, yemyeşil vadilerle dolu Akdeniz rüyası gibi uzanan yolculuğumun sonunda buradaydım işte. Yaklaşık bir ay boyunca bu şekilde seyahat ediyordum. Avrupa'nın bir şehriden diğerine trenle geçiyor, ne kadar kalacağımı ve nerede kalacağımı son dakika kararlaştırıyor ve sadece anın tadına varmaya çalışıyordum. Artık son durağıma varmıştım. Bu bir aylık yolculuk; birçok şey içeriyordu elbette. Müzeler, eğlenceler, yeni tatlar, kültürler, arkadaşlıklar. Bunların dışında hissettiğim öyle bir duygu vardı ki, hepsinden başkını geliyordu. Adımlarım, içimdeki keşfetme duygusuna yavaş kalıyordu ve hiç bitmeyecek bir yolculuğun hayaliyle yanıp tutuşuyordum.

Bu duygunun beni sonsuz bir maceraya sürükleyeceğinden habersiz, kendimi Roma sokaklarına bırakmıştım. Kentin her yeri âdeta bir açık hava müzesiydi. Heykeller, çeşmeler, binalar, meydanlar hepsi büyüleyiciydi. Şaşkınlıkla kentin sokaklarını adımlarken, bazen bu yapıların büyüüne kapılıp insanlara çarpıyor, tatlı bir gülümsemeyle İtalyanca, "Scusa" yani "özür dile-rim" deyip yoluma devam ediyordum. İnsanlar, motor gürültüleri ve kahve kokusuyla dolu sokaklar arasında yürürken, Piazza Navona Meydanı'na varmıştım. Hava oldukça sıcaktı. Bir banka oturup kentin akışını izlemeye koyuldum. Karşımdaki çeşme dikkatimi çekti, gözle-rimi kısıp biraz daha ayrıntılı baktığımda bu çeşmenin, Bernini'nin *Dört Nehir Çeşmesi* oldu-ğunu anımsadım. Dünyadaki dört büyük nehri (Nil, Tuna, Ganj, Rio de la Plata) temsil eden bu çeşme, etrafındaki kalabalıkla bütünleşmiş ve meydanın en önemli simgesi hâline gel-miştir. Eskiden bu dört büyük nehrin hepsini göreceğimi tahmin bile edemedim. En azından kısa bir süre içerisinde. Hayat benim için farklı planlar yaparken, ben de heykellerin hatla-rına kendimi kaptırmış suyun akışını izliyordum. Hâlâ burada olmama şaşıırıyordum. Bir yıl öncesinde hayal gibi gözük-en bu yolculuk gerçek olmuştu. Dışarıdan bakıldığında sadece bir "yurt dışı tatili" gibi gözükse de, hayatımda ilk kez bağımsız adımlarımı atmaya başladığım bir yoldu bu aslında. Şimdiye kadar bana öğretilenlerden öte, kendi yolumu kendim bulmak istercesine bağımsız adımları bunlar.

Biraz daha oturup bu derin düşüncelere dalarsam, kentin geri kalan kısmını kaçıra-cakmışım gibi heyecanla kalkıp, şehrin en eski yapılarından biri olan Kolezyum'a doğru iler-ledim. Bir dönem, gladyatörlerin savaşlarına, idamlara, halk gösterilerine tanıklık etmiş bu yapı, şehrin en turistik yeriydi. İlk defa ilkokulda tarih dersinde duymuştum buranın adını. Hocamız ne kadar büyük olduğundan bahsetmişti. O dönemler benim için hiçbir şey ifade etmeyen sayılar, şimdi devasa yapısıyla karşımdaydı. İçeri girmek için upuzun bilet sırasını beklerken, arenanın dış yüzeyindeki deformasyonlar gözüme takıldı. Tarihin izlerini taşı-yan bu taşlar, Rönesans Dönemi'nde bazı heykellerin, köprülerin ve sarayların yapımında kullanılmıştı. Bazı taşların eksik olmasının nedeni de buydu. Bu hâliyle gözüme çok daha güzel gözüktü. Yıpranmışlığıyla yaşanmışlığı daha iyi anlatıyor ve kusurlarıyla daha gerçekçi duruyordu. Biletimi alıp içeri girdiğimde, bir elimle taşlara dokunarak bu geçitlerin arasında dolanıyordum. Gözlerimi kapatmış, zaman yolculuğu yaparcasına eski dönemlerden gün-ümüze kadar hızlı bir film şeridi canlandırıyordum zihnimde. Bu küçük filmin içerisinde benim de olduğumu görmek, tatlı bir tebessüm bıraktı yüzümden.

Dışarı çıkıp biraz soluklandıktan sonra usulca yürümeye koyuldum. Kentin adım adım her köşesini gezerken, şehri daha çok sindiriyormuş gibi hissediyordum. Çocukluğumda ailemle gittiğimiz ilk tatili anımsadım. Vaktimiz kısıtlı olduğu için tüm tarihi yerleri gör-mek adına koştura koştura gezmiştik. Şimdi düşününce aradaki yolun güzelliğini kaçırdığı-mıza üzülüyorum. Hayatımda ilk defa, aradaki yolun gizemini keşfediyor, bu hazzın tadına varıyordum. Adımlarıma kimi zaman sokak müzisyenlerinin müzikleri, kimi zaman kilisele-rin çan sesleri, kimi zamansa insanların kahkahaları eşlik ediyordu. Böyle bir keyfin içinde,

*Hayatımda ilk defa,
aradaki yolun
gizemini keşfediyor,
bu hazzın tadına
varıyordum.*

Canal Sepet

kilometrelerce yürüdüğümün farkında olmadan, muhafızların olduğu bir kapıya gelmişim. Burası kentin içinde dünyanın en küçük ülkesi olan Vatikan'dı. Girişteki sıkı güvenlik denetiminin ardından Katoliklerin kutsal mekânı olan Aziz Petrus Bazilikası'na doğru ilerledim. Tepeden süzülen ışık dalgaları, Michelangelo'nun *Pieta* heykeline yönelmişti. Kucagında İsa olan Meryem Ana tasvirini Michelangelo'nun 20'li yaşlarının başında yaptığına inanmadım. Meryem Ana'nın ellerini, yüz hatlarını ve heykelin gerçekçiliğini kendimi kaptırmış izlerken, etrafımda biriken kalabalıktan sıyrılıp bazilikanın diğer kısımlarına ilerledim. Duvar çizimlerinden heykellere müze geziyormuşçasına dolaşırken, saatlerin birbirini kovaladığını kapalı saatinin gelmesiyle fark ettim.

Güneş kente veda ederken, ben de güne İspanyol Merdivenleri'nde veda etmek istedim. Bütün gün yürümekten ayaklarım ağrımış olacak ki, oturmamla ayaklarımın zonklaması bir oldu. Tek bir planım vardı bu gece; kentin ışıklarına bırakmak istiyordum kendimi. Merdivenlerin karşısından dondurmamı alıp, çaprazımda oturan iki sevgiliyi izledim. Birbirlerini tutkulu bir şekilde öpüyorlardı. Yan taraflarında oturan üç kişilik bir arkadaş grubu, kahkahalarla pet bardağa doldurdıkları şaraplarını içiyorlardı. İtalyanlar tutkulu insanlardı. Konuşurken, yemek yerken, kahve içerken, hatta ve hatta yürürken bile yaşama karşı bir tutukları vardı. Ruhlarındaki canlılık yaşadıkları mekâna da yansımıştı. İnsanın içini kıpır kıpır eden bir enerji vardı burada, belki de bundan etkilenmişim. Belki de bu, şimdiye kadar hayatı bu derece tutkulu yaşamış olmayı hatırlatmıştı bana.

Roma'da üç günün ardından, Toskano bölgesine geçmek üzere tren garına gittim. Sonsuz üzümlü bağları, sıra selvi ağaçları ve altın rengi tepeler arasında buradaki son tren yolculuğumu yapıyordum. İçim biraz buruk olsa da, bunun bir son olmayacağını içten içe hissediyordum. Floransa'ya vardığımda Floransa Katedrali ve Uffizi Galerisi'ni gezdikten sonra, dar sokakların rehberliğine bıraktım kendimi. Michelangelo ve Leonarda da Vinci'nin eserleri arasında dolaşırken, karşıma Arno Nehri çıktı. Nehrin üstünde 14. yüzyıldan kalma Ponte Vecchio Köprüsü vardı. İkinci Dünya Savaşı sırasında zarar görmeyen tek yapı olan bu köprü, üzerindeki renkli evlerle muhteşem güzelliğe sahipti. Bu köprüde farklı bir enerji hissettim. Bu yolculuk hayatımı değiştirmişti. Belki de artık karşıya geçmenin ve yolun diğer tarafını görmenin zamanı gelmişti. Her anlamıyla yolun karşısına geçmeye ve başka bir dünya görmeye hazırdım.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

*İnsanın içini
kıpır kıpır eden
bir enerji vardı burada,
belki de bundan
etkilenmişim.*

UMUTLULUK

"Umud" duygusunun var olduğunu, "Artık hiç umut yok" diyenlerden öğrendim...

Altı ay önce tiyatronun önünde, ekipten bazı arkadaşlarla sohbet ederken aniden vuran bir ağrı "Apandist mi lan yoksa, yok yok üşüttüm, uzun zamandır içmiyordum ondan mı oldu acaba?" gibi olasılıkları düşündürdü. Böbrek taşı düşürdüyümüşse taksici atlayıp "Beni acilen acile götürür müsün?" dediğimde taksici abiden öğrendim. Hatta taksici abi "Bira iç geçer, düşer," dedi. "O zaman beni arkadaşlarımla yanına geri götür," de diyemedim. Hastanede ultrasona girdim ve evet bir cm taş vardı. Prova yoğunluğu nedeniyle, titreterek ya da hoplatarak, tam emin olmadığım bir sistemle yapılan kırılma işlemini erteledim. Ama sonrasında ağrım o kadar çoğaldı ki araştırduğımda doğum sancısıyla eş değer olduğunu öğrendim. Hemen aklıma hamile olan bir arkadaşım geldi ve onu aradım. "Taş düşürüyorum. Ağrılarım doğum sancısıyla aynıymış. Sende de böyle miydi?" diye sorduğumda bebeğinin doğumuna daha bir ay olduğu bilgisini verdi. Üstelik kendi ağrılarımı o kadar kötü anlattım ki, ertesi sabah eşi aradı ve eşinin benimle olan konuşmasından ötürü bebeği doğurmak istemediğini söyledi. Aileler araya girince tatlıya bağlanmış neyse ki.

Aradan biraz zaman geçtikten sonra, daha özel bir hastaneye gittim. Üroloji biriminde sıramı bekliyordum. Orada beni görüp tanıyanların gülüşlerini asla unutamam. Yanımda Batuhan vardı. Ona "Gidelim ortopedinin orada bekleyelim. Çağırdıklarında buraya geri geliriz," dememe rağmen asistan kızın, "Burada beklemeniz gerekli," uyarısıyla tekrardan yerimize oturduk. Evet, ağrılardan dolayı vücudumda ortopediye değil de üroloğa gitmemi gerektiren kırıklarım olmuştum. Muayene odasında, o klişe sahnede "Utanma yok, tamam ama yani bu kadar da olur mu?" dedim doktora bakarak. Çünkü o da sanki aynı düşünceyle bana bakıyordu. "Aslında görüldüğü gibi değil, siz onu evde görün," gibi saçma bir bilgi de verdim doktora. O da bana "Merak etmeyin, taş damar yolunu tıkadığı için maalesef bu şekilde görünüyor," dedi ve taşın büyüklüğü ve ağırlığı nedeniyle ameliyat olmam gerektiğini söyledi. "Hemen," dedim ama sonra verilen fiyat bana "acaba kendi düşer mi" diye alternatif bir mucizeyi düşündürdü. Doktorumsa "Umud yok," dedi "ameliyat etmeliyiz." Ben de telefonumun ajandasına tarihi yazdım, mental olarak hazırdım. Ameliyat tarihi yaklaştığında, "Nasıl oluyormuş ya bu ameliyat," diyerek merakıma yenik düştüm ve ilgili videoları izledim. İzlemez olaydım. Hemen tarihi erteledim.

Yeni ameliyat tarihi yaklaştığı zaman, hâlâ hazır olmadığımı düşünüyordum. Kendi kendime "Doktoru aramam gerekli, doktoru aramam gerekli," diye diye doktoru arayıp adama "Doktoru aramam gerekli," demişim. O da "Aradin, şu an konuşuyoruz," dedi ve ben "Ya, ameliyatı izledim. Ne kadar ilginçmiş," diye saçma sapan bir cümle ettim. Bu söylemim, operasyona olan korkumu sanki merakım varmış gibi lanse edince doktorun da bana "Süper ya! Bana böyle hasta lazım. Belden aşağıyı anestezi ederiz, sen de izlersin," dediğini duydum. Bunun üzerine uzun bir süre kendi kendimle kavgaya çıktım. Kavgaya edecek kimseyi bulamazsanız muhakkak deneyin...

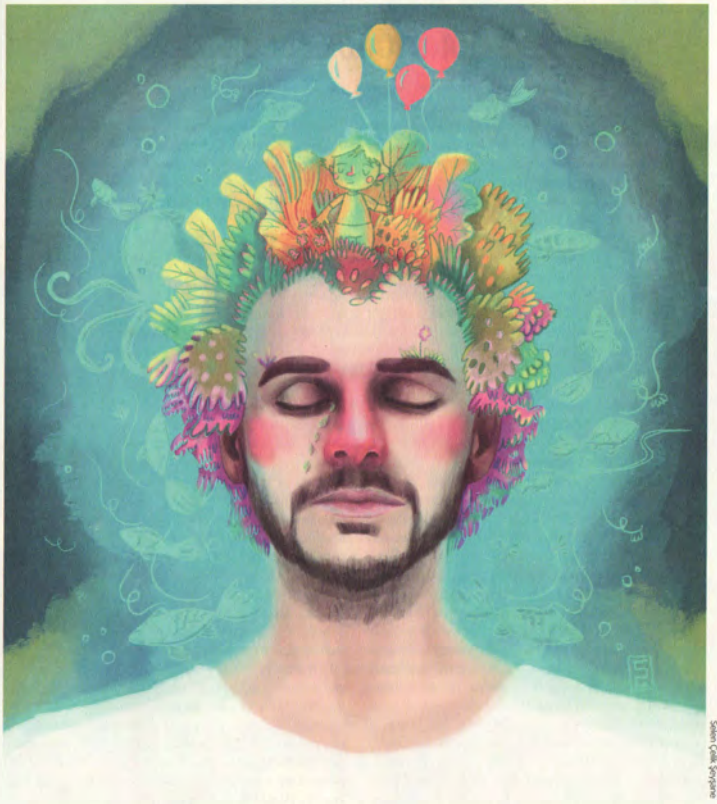
Tarih geldi, zar zor hazırlamıştım kendimi. Olacaksa bugün olmalıydı. Artık içmediğim bitki çayı kalmamıştı. Fakat aynı gün bir telefon geldi ve maalesef koronadan dolayı bu ameliyatın ertelenmesi gerektiği belirtildi. Asla sevinmedim. Karantina zamanlarında, ağrılarım bölgedeki baskıya, baskılar endişeye, endişeler küslüğe bırakmıştı yerlerini ve artık görmek istemiyordum. Yani bu kadar az kullandığım bir şeyin, bu kadar problem çıkarmasına şaşırılmak elde değil. Evet elde değil...

Geçen hafta tekrar hastaneye gittim ve aldığım umutsuz cevaplara bir yenisi daha mı eklenecek diye düşünerek son bir kez ultrasona girdim. Tam ameliyat öncesi bir de ne gör-sünler, mesaneye düşmek üzere olan bir taş! Boynu bükük bir ben ama yine de umut varmış dedirten bir süreç. Zaman her şeyin umududur.

Bu güzel haberle, uzun zaman sonra gerekli tüm tedbirlerimi alarak sahilde yürüyüş yapmak istedim ve bunun bile bir ödül olduğunu yürürken anladım. Karşımda deniz,

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Zaman her şeyin umududur.

Sahin Celik - Sanyane

yüzümde maske, kimse görmeden, herkesten uzakta kendi kendime uzun zaman sonra bu kadar yakındım. "İndir maskeni ve nefes al," dedim kendime. "Nefes al, kokla." Önce sağa, sonra sola, sonra tekrar sağa bakarak kimsenin gelmediğinden emin olduktan sonra, "Tekrar nefes al ve kokla. Armağan olsun sana," dedim. Mutluydum, umut ve denizin kokusuyla doluydum. Gelenler vardı, etraf aniden kalabalıklaştı. Herkes istemediği kadar yakın oluyordu birbirine. Balon satan bir çocuk başka bir çocuğun, sattığı balonlardan alması için ağlıyordu. Ben de balon satan çocuk için... Maske gözlerimi kapatmıyordu ama gözyaşım her şeyi yakıyordu. O balonları hemen satması için yardımcı oldum. "Eve erken git," dedim, o kadar sevindi ki. Bugün tek isteğinin eve erken dönmek olduğunu söyledi. Herkesin umudu var olsun. Umut var!

*Mutluydum,
umut ve denizin
kokusuyla doluydum.*

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

EVE DÖNÜYORUZ ÇOCUKLAR

Ben bir ustayım. Elime geçen fırsatlardan neticeler yapıyorum. Bana bozuk bir şey gösterirseniz onu tamir etmeye çalışırım. Kelimeler müsait olduğunda onlardan şiir yaparım, öz geçmiş yaparım. Bir aleti çalamazsam bile o aleti taklit edebilirim ısıklıla. Duvar boyamayı severim. Resme göre çok kolay çünkü. Resim yapmayı bilmediğim hâlde denemekten korkmam. Sonunda bir eser çıkacaksa ürkek davranmıyorum. Ürünün kötü çıkması ihtimali yeterince korkunç olmasına rağmen beni endişelendirmiyor. Ben bir ustayım. Sanatçı olarak tanımlasaydım kendimi zanaatkarlığı da içine alır mıydı bu kelime, bilmiyorum. Sanatçı, yani artist. Ustaların mükemmel olmasına gerek yoktur. Bir şeyi halledebilmeleri onları ustalıkla tutar. Bir sanatçının yaptığı sandalye heykeliyle bir marangoz ustasının yaptığı sandalye arasında fark olmayabilir. Birebir aynı nesneyi ortaya çıkarabilirler. Fakat bu benzerlik bile birinin sandalye heykeli diğerinin insan taşıyacak bir iskelet olması gerçeğini değiştirmez. Benim farkım bu ikisine de sanat demek. Sanattır. Farklı sanatlar. Sanat tektir. Değişmez. Aşk bir keredir, canlıdır. Fakat banttan olanları daha güzel gibi geliyor. 2020'de 36 yaşındayım. Bu yılların 19'u İstanbul'da geçti. Bu 19 yılın son 15 yılında şiir ustalığı yaptım. Arada kendim ya da başkaları için bazı tamlamalar yaptysam da ustalığı genelde şiirde kullandım diyebilirim. Yayınlanmış şiir kitaplarım ve romanlarım var. Bunlar yabancı dillere çevriliyor. Bir kere sergi açtım. Performanslarım var. Filmlerde oynadım. Avukatlık yaparak geçiniyorum. Ceza hukukunu severim. İkişler burcuyum. Hiç antidepresan kullanmadım. Uyarıcı kullandığım oluyor. Sosyopat olduğumu tahmin ediyorum. Tehlikeli bir hastalık değildir. 10 üzerinden 6-7 arası puanlayabileceğim bir tipim var. 8 bana yeterdi fakat olmamış, elimizde değildir böyle şeyler. Bir kere evlenip boşandım. Tamamı kadın cinsiyetinden kişiyle 7-8 uzun ilişkim oldu. Sevdim sevildim. Nezaket önemlidir. Yazdığım şeylerden dolayı benimle birlikte olmak isteyenler oldu. Bazılarını kıramadım. Edebiyatın böyle neticeleri oluyor ister istemez. Bir ev kiralamak istiyorum ve içine kitaplarımı koymak. Bir de kolay yetiştirilebilen çiçekler. Kırk altı kırk yedi gibi öleceğimi tahmin ediyorum. Yaşasam bile ondan sonraki süreç neşeyle yaklaşma ihtimalim yoktur.

Bir ev kiralamak ve içini kendi ellerimle boyamak arzusundayım. Bir ya da iki vakit, dışında kaldıktan sonra döndüğümde kendimden bir koku bulacağım ev. Zaten insan bedeninin kokusunu ya başka bir bedenin sahibinden dinler ya da eve döndüğünde derin bir nefes çekerek kendisi tecrübe eder. İstanbul'da geçirdiğim 19 yılın son 6 yılıdır evsizim. Kısa süreli kiralağdığım odalarda ya da arkadaşlarımların salonlarında yaşıyaktayım. Bu yazıyı da sahibi geleceği için bir hafta sonra terk etmek zorunda kalaca-

ğım bir evden, Pürtelaştan yazıyorum. Ve artık bütün risklerine ve sorumluluklarına katlanacağım bir eve çıkmak, Karaköy'de bir derneğin kitaplarını süsleyen kitaplıklarını evime toplamak istiyorum. Çünkü hayatımın en mutlu anlarını geçirdiğim ve karantinayı bir karnavala çeviren bu evdeki tekillikten anladım ki şu neşem ancak bir evde yalnız başıma kalmakla devam edilecek. "Tıpkı barfikte büyük dönişü yapmaya çalışan jimnastikçi gibi her çocuk, er ya da geç kendi payına düşecek kaderi belirleyen talih çarkını kendisi için çevirir. Çünkü yalnız on beşindeyken bildiğimiz ya da yaptığımız şey sonradan bizi cezbedecektir. Dolayısıyla hiçbir zaman telafi edemeyeceğimiz bir şey vardır: On beşimizdeyken evden kaçmamış olmak. Sonradan anlarız: Sokakta geçirilen kırk sekiz saat, tıpkı alkalik çözeltide olduğu gibi, mutluluğun kristalini yaratır," demiş Walter Benjamin. Sanırım ben 15 yaşında evden kaçmış olmanın avantajını yeterince yaşadım. Artık eve dönmek vaktim geldi. Evime, şarkıma ve kalbime dönmek istiyorum. Sokaklarda beni çok hırpaladılar. Ömrümün son çeyreğini hırpalanmadan, yaşlılığın getirmiş olduğu ibret ve ferasetle geçirmek istiyorum. Çünkü şu salgın ve karantina sürecinde de anladığım kadarıyla artık hırpalanamıyor ve yaranalanıyor olmak sevmeme mâni oluyor, olacak. Sevimi kaybetmemem gerekir. Böyle yazması kolay fakat okurlarımı da tefekküre çağırıyorum. Sevmeme hastalığınızın teşhisini yapabiliyor musunuz kolaylıkla? Mukayese edebileceğiniz bir geçmişiniz var mı anlık sevip sevmeme durumunuz? Ya da kendimi de içine alarak. Hiç sevmemiş olabilir miyiz? Hiç sevmemiş olma ihtimalimiz var mıdır? Kalbimiz hep atmaktan "kırpırdamaya" fırsat bulmamış olabilir mi? Geç değil. Herkes kendini tedaviye almalı ve bir metot bulmalıdır. Köyünüze dönerek, ilkokul arkadaşlarınızı arayarak, anneniz yaşıyorsa yanına gidip bir dakika göz kırpmadan gözlerine bakarak, 100 sınav-100 mekik çekerek, soğuk duş alarak, kola içerek, güzel müzikler dinleyerek, doya doya ağlayarak veyahah da fark etmiyor katıla katıla gülererek. Telefonlarımızla ilişkimizi yeniden gözden geçirmeden sağlıklı bir muhakeme yapamayız. Telefonlar dünya ile aramızdaki küçük uzay zaman bükülmeleri. Sonsuz bir dejavu. Korkunç bir döngü. Bu manyetik alan bir miknatis kadar hassas olan sevgimizin yörüngesini bulmamızda bize mâni olacaktır. Atın telefonları. Hiç sevmemiş olma ihtimalini kesinleştirmeden umut mekanizmasını kullanamayız.

Evime gelecek misafirlere kendi yaptığım yemeklerden ikram etmeyi umut ediyorum. Onlara o evde yeni bir hayata başladığımı anlatmak istiyorum. Duvarlarını kendi boyadığımı ve azıcık ayrı kaldıktan sonra içeri girer girmez kendi kokumu karşılaştığımı o evde. Dört bir yanından güneş alacak olma. Tahliye olan tüm arkadaşlarımla konuk edeceğim. O evde.

Devrim Çakır

üçharfliler*

#hoşnutluğumuzunyazı

haz

* Gün eristi bak, mevsim döndü: Dünya bu sabah tüy kadar hafif ve bir bebek gibi azade tasadan, her metrekaresi birbiriyle sulh etmiş gibi sakin, bütün çocukları tok uyumuş gibi adil; baştan ayağa mut, köşe bucak ılık, gölgelerce ferahlık, tozlu çıkmazlarına can suyu yürümüş gibi taptaze sokaklar, köpeklerle kediler sere serpe ağaç altlarında.

* Odalar büyümekte aydınlıktan, pencereler aralık, perdeler açık, balkon demirinde yorgun bir karga; günü geldiğinde bile durmayacakmış gibi hevesle atıyor kalbin, o en kallavi havuz problemlerinin şaşırtıcı basitliğini ancak kavramış da avunmuş, gizlisi saklısı kalmamış da temize çıkmış gibi rahat için: Alnında tatlı dilli bir meltem, ayaklarında dalgalar, burnunda taze tütün kokusu, elinin ayasında terleyen bir bardak buzlu su, kulağında gönlünce söyleyen bir fısıltı... Akli sıra seni kandırarak, laf! Sen ki buralara ne zor geldin; kaç çetin kıştan, nelerden, kimlerden geçtin...

* Peki ama içinde bir yeri, sadece gülümseyerek denize doğru koştuğunu hatırlayabildiğin dört başı mamur bir gündüz rüyası gibi kurcalayıp duran şu belli belirsiz, eski umut ne olacak? Tarifi ta ilkokuldaki Türkçe defterinin bir köşesine çiziktirilmiş, sara-rıp solduğu hâlde modası geçmemiş şu hakiki saadet ihtimali: Başka birinin hikâyesi gibi, çok eski bir anıyı hatırlar gibi, ilk defaymış gibi... Aşk? Aman canım, koca dünyada gelip seni mi bulacak?

* Tamam, zor tabii ama bak, yaza çıktın, düze çıktın, canım bir incirin gölgesinde soluklanan şu sımsıcak güne çıktın: Yaralarını kurutan güneş bu kez çalışmadığın yerden soracak. Korkma, nefes al, tadını çıkar; bildiğin her şeyin sonundan hiç bilmediğin yep-seni bir anıya dönüştürüp, ilk defaymış gibi inanır, son defaymış gibi tutunursan, her şey yeniden mümkün olacak.

mis

* Bu senin sofran: Sek, tek ama buzlu... Yanında sadece iki dilim kavun ve bir parça ezine peyniri. Yanında sadece yılın en uzun gününün gecesi, o gecenin çalkantılı denizi, o denizin kalbini büyüten kokusu: Dönüşte taze badem alayım buradan diyorsun kendi kendine, bacaklarına dolanan tekir kıza peynirin sonunu paylaşıyorsun; duş almadın daha, çilekli güneş kreminin kokusunu sadece sen duyuyorsun, bir de şekerli kahve olsa... İşte, sonunda her şey olması gerektiği gibi, herkes olması gereken yerde: Daha ilk yudumunda dipteki yosunlara karışverişen kederin salınıp salınıp dağıldı çoktan; ev uzakta, dün bitti, yarın başlamadı, an sabit, kader muamma: Tadında bırakıyorsun bu gece: Sek, tek ama buzlu.

* Kimse bilmez, burnunun direği bilir; kızartma kokuları daha öğleyi bulmadan apartman boşluklarını sarınca gelir kente yaz, herkes durup bir an annesinin domatesli pilavını hatırlayınca, uzun günün sonunda, iş dönüşü iki sandalyelik balkonunu ayaklarıyla birlikte yıkayıp sakızlı Türk kahvesinin son yudumunda sakırlarla mırıl mırıl konuşmaya başlayınca, o terli uğultunun içinde küçücük ama biricik bir şey olan solğunun tadı tuzuyla avununca, dur bakalım diye diye dolmaları sarıp domatesli pilavın altını kapatınca; sonrası sonra...

* Sizinkiler şurda, ıhlamurun altında: Yaş üzüm mü söylediniz yine? Zeytinyağlılar nerede? Yoğurtlu semizotu da isterim ama... Barbunya plakiden de al... Kalamar şahane! Deniz mi, çiftlik mi? Levrek olsun levrek... Roka salatası bitti mi? Ya paçanga? Buzu gönder, buzu! Girit ezmesi meşhurmuş buranın, bir de feslegenli mezgiti... Ama çiçek gibi bu masa! Herkes burada mı? E hadi o zaman, kan olsun, can olsun, afiyet olsun!

kum

* Çok, pek çok demenin en şürlü yollarından birdir, sabır demenin, zaman demenin, beklemenin; su gibi akıp gidenin, tutup bırakmanın, usanıp yorulmanın, arayıp buldum derken bir anlık dalgınlıkla daha derinde kaybolmanın: Tane tane sayılamayacağını, hesapların kapanmayacağını, ömürlerin yetmeyeceğini bile bile en başa dönmelerin, bir kez daha denemelerin, aşındıkça değişip dönüşmenin, imkânın ve ihtimalin, misallerin ve emsallerin şüridir.

* Denizin kirpiklerinden dökülüp yanık omzuna tutunan şu tuz taneleriyle göbek bağı birdir, aynı büyük hikâyenin olmazsa olmazı, çıkartılıp atılamayacak sonsuz uzun ve ağır cümlesidir; ölçülüp biçilemeyen taneli-parçalı nadir şeylerin ele avuca gelmeyen mezurası ve terazisidir; kıssadan kıssalara ve tuz kadar sevmelere gelince konu, tuzdan ötedir: tut k'dir, öyle k'dir, o kadar k'dir, inan k'dir, bil k'dir.

* Tesbih hata kaldırmaz derler ama masal bu ya, kısacık bir yaz tatilinin son akşamında senede bir kez giydiğin sandaleta saklanıp seninle birlikte kente gelen o tanecikleri, bir sonraki yaz farkında olmadan aynı plajda yerli yerine bırakma ihtimalin, geçmişte çocuksu bir gururla yükselttiğin o kırdırgan ve naif kaleleri bir kez olsun dalgalara kurban etmemiş olma ihtimalinden çok daha yüksektir.

* Yaz, her şeyden önce şifalı bir neyse k'dir: Kalelerini bir anda dalgalara kaptrınca bilgece bir sakinlikle az ötede hemen bir yenisini yükseltmeye girişen bütün çocuklar bunu bilir.

YALNIZLIK SALGINI

"Peki insanlar nerde?" dedi Küçük Prens. "İnsan kendisini çölde çok yalnız hissediyor..."

"İnsanların içinde de öyle hissedersin," dedi yılan.

Antoine de Saint-Exupéry, Küçük Prens

Bizi biz yapan özellikleri barındıran, kendi türümüzdeki milyarlarca insandan farklı olmamızı sağlayan, çeşitliliği yaratan ve genetik talimatları taşıyan tek bir nükleik asitle başladı her şey. Bütünün sırrını zerreye, zerrenin alametini algılayabildiğimiz her şeye bulaştıran en gelişmiş sistemlerden daha karmaşık bir veri tabanıyla dünyaya geldik. DNA...

Saçınızdan kopardığımız tek bir telde, gözünüzün rengi, boyunuzun uzunluğu, yüzünüzün yapısı gibi anatomik özelliklerinizin yanı sıra karakterinize yön veren kodlar da mevcuttur ve DNA'nın en önemli görevi, bilginin uzun süreli saklanmasıdır. Ancak sahip olduğumuz ve algıladığımız her şeyin temelinde bizi biz yapan DNA'mızın sadece %2'si bize ait bilgileri barındırırken, geriye kalan kısmı tüm evrimsel süreçten gelen bilgileri taşır. Yani tarihte var olmuş ilk insana ait bilgiler ve yaşanan durumlara atalarımızın verdiği tepkiler şu an DNA'mızda mevcut. Hayatta kalmamızı sağlayan pek çok refleksi ve hiç öğrenmemiş olmamıza rağmen bildiğimiz diğer şeyleri atalarımızdan miras aldık. Modern dünyanın bilgisayar çağına adapte olurken, yaşadığımız zorlukların büyük bir kısmı da aslında bünyemizde barındırdığımız ilk insana ait bilgileri günümüze uyarlama çabamız.

Doğal yaşamın getirdiği tehlikelerden uzak olsak da, içimizde bir yerlerde korunma güdüsüne sahip ve basit stres seviyelerini hayatta kalma mücadelesine çeviren bir donanımla dünyaya geliyoruz. Yıllardır hazırlandığımız bir sınava girerken yaşadığınız stres, doğada yırtıcı bir hayvan saldırısından kaçarken yaşayacağınız strese aynı. Yani durumlar farklı ve yaşadığımız modern dünyada ölüm riskimiz daha az ancak bünyemiz strese girdiğinde beynimiz bizi hayatta tuttuğuna inanarak gereksiz tepkileri fazlaca vermeye sebep olabiliyor. Kan basıncımız artıyor, göz bebeklerimiz büyüyor, damarlarımız daralıyor, şekerimiz yükseliyor ve kaçmamız için gerekli olan tüm şartlar sağlanıyor. Stres durumlarında acil ziline basan beynimiz kortizol adlı bir hormonun fazlaca salgılanmasına sebep olduğundan bağışıklık sistemimiz de baskılanıyor. Peki modern dünya insanını en fazla strese sokan ve tüm bu yanıltıcı tepkileri vermesine sebep olan birincil sebebin yalnızlık olduğunu biliyor musunuz?

Atalarımıza ait bilgilerle dolu genetik bir koda sahibiz ve yalnız hissettiğimizde hayatımızın tehlikede olduğuna inanarak kortizol seviyemizi yükselten bir beyinle yaşamaya çalışıyoruz. Binlerce yıl önceki insanlar için tek

başına beslenmek, barınmak ve yavrulara bakmak imkânsızdı. Birlikte olmak hayatta kalmakla eşdeğerken yalnızlık ise ölüm demekti.

Ancak sanayi devrimiyle birlikte net olarak şekillenen yeni dünya düzeni, toplumlara değil bireye önem vermeye başladı. Hayatın her alanında makinelerin kullanılmaya başlaması seri üretimi desteklerken, köylerde yaşayan pek çok insan büyük şehirlere göç etmeye başladı. Yıllar önce küçük topluluklar içinde dünyaya gelen insan ırkı, günümüz şartlarında hiç tanımadığı binlerce farklı yüzle bir arada yaşamaya çalışıyor. Beslenmek, barınmak ve geriye kalan ihtiyaçlarımızı karşılayabilmek için bireysel gücümüzün ön plana çıkması şart. İlgimizi dağıtan ve gücümüzü tüketen onlarca şey mevcuttur, hayati öneme sahip olan bağ kurma gereksinimimiz ise listede son sıralara itiliyor. İşimize gidiyor, günlerce başından kalkmadığımız dizileri izliyor, uzaya merak salıyor, tablet ve telefonlarla sanal bağlar kuruyor ancak arkadaşlık ilişkilerine yeterince zamanımız kalmadığına inanıyoruz. Ta ki bir sabah uyardığımızda arayacak kimsenin kalmadığını fark edene dek. Bilişim çağında teknoloji neredeyse bedenlerimizin içine kadar girmeye başlamışken zihinlerimiz temelde 50.000 yıl öncesinde olduğu gibi hâlâ biyolojik olarak birbirine bağlı. Sosyalleşmek, bağ kurmak ve temas etmek zorundayız.* (Kurzgesagt- Loneliness)

Brigham Young Üniversitesi'nden Julianne Holt-Lunstad ve ekibi, analiz ettikleri 70 bağımsız çalışma sonucunda yalnızlığın ölüm riskini %26 arttırdığını açıklarken, ekip lideri Holt-Lunstad bu durumu şöyle özetliyor: "Soyutlanmışlık ve yalnızlığın erken ölüm riskini arttırdığına yönelik sağlam veriler var. Gittikçe yaşanan nüfusla beraber de bu durumun halk sağlığı üzerindeki etkilerinin giderek artması bekleniyor. Gerçekten de dünyadaki birçok ülke bizim bir 'Yalnızlık salgınıyla' karşı karşıya olduğumuz kanısındadır."

Bilim insanı John Cacioppo'ya göre ise hava kirliliği ölüm riskinizi %5, obezite %20, aşırı alkol tüketimi %30 arttırırken, kronik yalnızlık %45 arttırıyor. Yani hâlâ hayatta kalmak için diğerleriyle birlikte olmak zorundayız. Ancak yalnız hissetmek korkulacak bir durum değil. Cacioppo bunu da şöyle açıklıyor: "Açlık sizi buzdolabına götürür. Bedeninizdeki herhangi bir sorunu, uyarıcı refleksiniz olan ağrıyla hissedersiniz. Üşüdüğünüzde üzerinize kalın bir şeyler alma ihtiyacından farklı değildir yalnız hissetmeye başlamak da. Birileriyle sosyalleşmeniz zamanı gelmiş demektir."

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

MUTLU SONA ULAŞANA KADAR KOŞ LOLA

Anlatının en temel tanımı, "neden-sonuç ilişkisine dayalı, belirli bir zaman ve mekânda meydana gelen zincirleme olaylar"dır. Yani anlatı üç ilke üzerine kuruludur: Nedensellik, zaman ve mekân.

Gelişigüzel olaylar silsilesinin hikâyeye dönüşmesi zordur. Nedensellik bu noktada devreye girer. Fazlası sıkıcı, azı kaybolmamıza neden olacak bir tür yasa. Nedenselliğin karşısında ise rastlantısallık vardır. Temel bir ayrım yaparsak. Realizm nedensellik ilkesi üzerine kuruludur. Batı edebiyatı ve sanat için sanat yaklaşımı bu izlegi takip eder. Romanizm ise rastlantısallık ilkesi üzerine kuruludur. Doğu geleneği, masallar ve toplum için sanat yaklaşımı da bu izlegi takip eder. Borges ise bu kadar net bir ayrıma gitmemeyi tercih ederek şöyle der: "Rastlantı dedikimiz, nedenselliğin karmaşık işleyişini bilmememizden başka nedir ki?"

Tesadüfler gerçek hayatta ilginç ve şaşırtıcıdır. Kurmaca dünyasındaysa tesadüfün fazlası gerçekçiliği zedeler. Nedensellik yerini rastlantısallığa bıraktığında, anlatı masalı alana kayar. Olağanüstü rastlantılar, akla hayale sığmayacak karşılaşmalar seyirciyi en kestirme yoldan etkileme peşinde olan melodramlara yakıştırılır. Yeşilçam anlatılarının bir kısmında da tesadüf abartılarak dramatize edilir.

Diğer yandan hikâyeye anlatmak yaşamın korkutucu rastlantısallığının üstesinden gelebilme, onu kısmen de olsa kontrol altına alma çabasıdır. Başrolü rastlantılara veren filmlerde bu durumla didişirler. *Koş Lola Koş* (Tom Tykwer, 1998) da bu örnekler arasındadır. Aynı zamanda en yaygın şablon olan Aristoteles temelli "kanonik öykü formatı"na da (Aristotelesçi kurmaca düzeninin ilkeleri) aykırıdır. Aristoteles'in dünyası olabilirlik ve zorunluluk üzerine kuruludur. Bu gerçek dünya referansı mimesisin temelini oluşturur. Bu mantıkla sınırlanan anlatılarda aynı olay sadece bir kez yaşanabilir. *Koş Lola Koş*'ta ise üç alternatifli olay örgüsü karamsar veya kaderci olmadan, kasvetli bir olayı bile ferah bir ruh hâliyle takip etmemize neden olur.

Film, olası hayatları paralel kurguyla değil, ayrı bloklar hâlinde verir. Yapısı klasik giriş-gelişme-sonuç akışında değildir. Kendi içinde ayrıca organize olmuş bir giriş-gelişme-sonuç, iki gelişme-sonuç olmak üzere üç bölümden oluşur. Film, video klip hatta video oyunu estetiğindedir. Zaten yapısı da karakterler öldükçe başa dönmeye mantığıyla kurgulanmıştır. Üç canımızın olduğu bir oyun gibi. Yalnızca Lola'nın değil, koşarken yanından geçtiği insanların da değişen hayatlarını takip ederiz. Lola'nın onlara omzuyla çarpması veya teğet geçip gitmesi arasındaki küçük farkların bambaşka sonuçları, fotoğraflarla gördüğümüz ileriye dönük projeksiyonlarla sergilenir. Bir tür kelebek etkisi mantığıyla.

Her şey Lola'nın sevgilisinin mafya liderine teslim etmesi gereken yüklü miktardaki parayı polisten kaçarken metroda unutmamasıyla başlar. Fark ettiği anda onu bir evsizede kapı tırdığını görmüştür. O parayı buluşma saatine kadar bulamazsa işi bitmiştir. Lola'yı arayıp durumu anlatır. Üç koşu planı da telefonun kapanmasıyla başlar.

Birinci akışta Lola üst düzey banka çalışanı olan babasına koşup bu parayı ister. Alamayıp yoluna devam eder. Çaresiz sevgilisi kaybedecek vakti kalmadığı için market soygununa başlamıştır. Lola ona yardım eder. Ancak çıkışta polis tarafından vurulup ölür.

İkinci akışta Lola aynı yollardan, aynı insanlarla karşılaşarak geçer. Babasından parayı alamayacağını öğrenince güvenliğın silahıyla bankayı soyar. Parayla sevgilisiyle buluşacağı alana koşar. Son anda yetişir ama bu defa da onu bekleyen sevgilisine ambulans çarparak ölümüne neden olur.

Üçüncü akışta Lola'nın sevgilisi evsizede rastlayıp parasını geri alır. Lola ani bir kararla karşısına çıkan kumarhaneye girer ve ihtiyaç duydukları parayı kazanır. Buluşma noktasına geldiğinde sevgilisinin mafyayla dostça vedalaştığını görür. Ondaki para da kendilerine kalmıştır. Durduk yere zengin olmuşlardır. Hem de bu defa kimse ölmez.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranteey.org>

Diğer yandan hikâyeye anlatmak yaşamın korkutucu rastlantısallığının üstesinden gelebilme, onu kısmen de olsa kontrol altına alma çabasıdır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

Nazlı Başaran

DÜN GECENİN DÜŞÜ

Galata'dan aşağı yol boyunca kıvrıla kıvrıla,
eteklerimizde azıcık neşe
ve bolca heyecanla.

Yürüyormuşuz,
dalından düşmüş nar gibi hâlâ yaşam dolu,
Karaköy'deki arsız martılara öykünerek
yüzümüzü güneşlerde parlatarak.

Son vapurun hiç olmadığı,
iki dirhem bir çekirdek tünelin ağzına yaslanarak,
yeri titreten tramvay seslerine karışan
bir garip kahkahayla sarılıyormuşuz birbirimize
Burası belki de cennettir,
-ben hiç cennete gitmedim.

Seninle el ele yürüdüğümüz
şu ikinci dereceden tarihi eser sayılan sokakta
belki de bir marş gibi mırıldanıyoruzdur yaşamayı,
inatçı Mayısı başkaldırarak.
-ben çok Mayıs türküsü söyledim.

Boğazdan geçen eski şehir vapurları,
tarifeli yaz sevdalarının karın ağrıtan kaygıları
Maçka'da aksamüstü insan trafiği
ve kulağı sağır eden kornaları,
gülümseyerek geçmişizdir birçok kalp ağrısını.
-Çoğu şeyi affettim!

Belki de burası başka bir memlekettir artık,
kilitli kapıların ardında başka güneşler doğmuştur eminim,
sımsıkı örtülü perdeler ne sırlara gebe dir!

-kendimi yine de bu şehirde sevdim.

Yeni dünyanın eski aşıkları,
bizler.

Martılara simit yemeyi sevdiren sevgililer!

Şimdi Galata'dan aşağı,
yol boyunca kıvrıla kıvrıla
umudun gümüşten kanatlarının altında,
yazın sıcağına bin kol sarılarak,
bir kez daha selamlıyoruz dünyayı,
ve seni öpüyorum alnından,
bin gün ve gecenin ardından.
-Ah selam sana Galata!

Baran Şehri

Baran Güzel

BERBERLER KAPALI

Aylar sonra dışarıya çıktığımda ciğerlerim tertemiz havayla doldu. Gökyüzü masmavi, güneş ıslı ıslıldı. Her şey yoluna girmişti sonunda. Biraz götüm göbeğim büyümüştü ama, o kadarı da olsundu.

Sokaklar, sek sek oynayan çocuklarla, işe yetişmeye çalışan telaşı insanlarla doluydu. Önünden geçtiğim manav kirazlardan bir yığın yapmış, kıpkırmızı çilekleri kasalara özenle dizmişti. Maydanozların, yeşil soğanların, marulların ve fındık turplarının üzerinde minik su damlacıkları vardı. Sokaklar belediye tarafından yeni yıkanmıştı. Hava öyle sıcaktı ki, yıkandan asfalttan ince bir buhar yükseliyordu.

Kemal'e "Çıktım, yarım saat sonra oradayım <3" yazdım. Onunla aylardır görüşemiyorduk. Üstelik bir de totem yapmıştık. Her şey yoluna girene kadar hiçbir şekilde birbirimizi görmeyecektik. Görüntülü konuşmadık, hatta birbirimize fotoğraf dahi atmadık. Sürekli kilo aldığını, değiştiğini söylüyordu ama aldırıyordum buna. Benim Kemal'imdi o. Ne kadar değişirse değişsin. Akşamları telefonla konuşurken, kendisine garip bir şeyler olduğunu, saçının sakalının çok hızlı uzadığını söylüyordu. Güllüyordum buna, sal birazcık diyardım. Herkes aynı durumda.

Vapur iskelesindeki simitçilerin, dönercilerin ve çiçekçilerin önleri kalabalıktı. Martılara atmak için iki tane simit aldım. Bindığım vapur martılarla birlikte hareket etmeye başladı. Üst kattaydım. Benim gibi korkuluklara yaslanıp martılara simit atan başkaları da vardı. Martılar fazla yaklaştığında çocuklar korkuyla başlarını eğiyorlardı.

Kemal'den mesaj geldi: "Saçım sakalım o kadar uzadı ki, görüşmeden önce berbere mi gitsen?"

Cevap yazdım: "Hayır hayır neye dönüştüğünü merak ediyorum :)"

Vapur iskeleye yanaştı. Dışarıda olmak, güneşin altında terlemek iyi gelmişti. Meydanda Kemal'i göremedim. Aramak için telefonu elime almıştım ki omzuma bir el dokundu. Döndüm, karşımda saçtan sakaldan yalnızca gözleri görünen biri vardı. Korkuyla sıçradım yerimden. Kemal'in üstü başı paçavralar halindeydi, kolları ve göğsü kıllarla kaplıydı. Ağzı ve dişleri kocaman olmuş, kamburu çıkmıştı. Nasil desem, bir maymuna benziyordu. Etrafımızda insanlar birikmişti ben fark etmeden. Uzaktan bir çocuk, annesine parmağıyla bizi gösteriyordu.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantev.org>

*Dışarıda olmak,
güneşin altında
terlemek iyi gelmişti.*

BİR YILMAZ GÜNEY FİLMİ: UMUT

Tuncel Kurtiz, anılarında *Umut* filminden ayrıca bahseder. Zira *Umut*, onun sinema serüvenini topyekün değiştirecektir. Filmin senaristi, yönetmeni ve başrol oyuncusu –Kurtiz’in de yakın arkadaşı– Yılmaz Güney, bir gün yanına gelip, “Hadi bakalım ihtiyar, Adana’ya gidiyoruz,” der. “Babamın hikâyesini, filme çekeceğiz.”

Güney’in babası, Adana’da yoksulluk ve yoksunluktan kırılırken, 30’lu ve 40’lı yılların ortalarında, kendini define işine vermiştir. Evini barkını hep bu yüzden gözden çıkarmış, çor çocuk aklıktan perişan olmuştur. Osmanlı döneminden kaldığı aşıkâr olan birtakım haritaları bulup, hacıların ve hocaların evini mesken edinip, onu zengin edecek bilgi ve şifrelerin peşinden giden Güney’in babası, günün sonunda evine her daim eli boş dönmüştür.

Yılmaz Güney, onun ve Kurtiz’in kariyerini toptan değiştirecek *Umut* filmine, işte babasının bu hikâyesinden yola çıkarak başlar. At arabacısı Cabbar’ın hikâyesidir, anlatılan. Onun mücadelesi, çocuk çocuğunu ele güne muhtaç etmeme çabası, evvela piyangoyla –az da olsa– maddi bir gelir elde etme umudu, akabinde de define arayışı... Film boyu onun yaşamını izler, henüz filmin başlarında da onunla özdeşlik kurarız. Piyangodan üç kuruş da olsa bir şeyler çıksın, borçlarını ödesin, ailesine yiyecek alsın, isteriz. Ama sonuç başarısız olur. Geriye, bütün umudunu, geleceğini bağladığı bir define bulma çabası kalır. Bu ise piyango-dan çok daha zordur. Hülâsa bir mucizeye ihtiyacı vardır. Artık “umudu” yetersiz kalacaktır.

Film tamamlandığında sinema işletmecilerine gösterilir önce. Kallavi patronlar oturup izleyince bu filmin sıradan Yılmaz Güney filmlerine benzediğini, gişe yapmayacağını söyleyerek Çirkin Kral’a tavrı ahlrlar. Yine, vurdulu kırdılı bir film yapıp getirmesini öne sürerek, “böyle, uluorta dayak yediği, zavallı gibi görüldüğü filmler yapmamasını” salık verirler. Onlara göre, “Çirkin Kral, hiçbir koşulda dayak yemez”.

Güney ise filminden emindir. İtalyan Yeni Gerçekçi akımının bir temsilcisiymişçesine, yoksulluğu ve günlük gerçekliği usta işi rejîyle ve siyah-beyaz sinematografisiyle resmeden Yılmaz Güney, bu filmin sanatsal bağlamda gücüne inanır. O dönemler, tıpkı bugünlerde de olduğu gibi, vizyon için sansür kuruluna girmek gerekir. Film, sansürden geçmez. Yoksulluğu anlattığı, çaresiz ve yalnız insanların çıksızlığını gösterdiği gerekçesiyle vizyona giremez. Ayrıca filme yurt dışı çıkışı yasak konur. Zira, dönemin moda deyiimiyle film, “bütün bir ülkeyi kötü göstermeye çalışıyor”dur. Ama Güney, gerek onu gerekse Türkiye Sineması’nı başka bir yöne taşıyacak filmine dair umutludur.

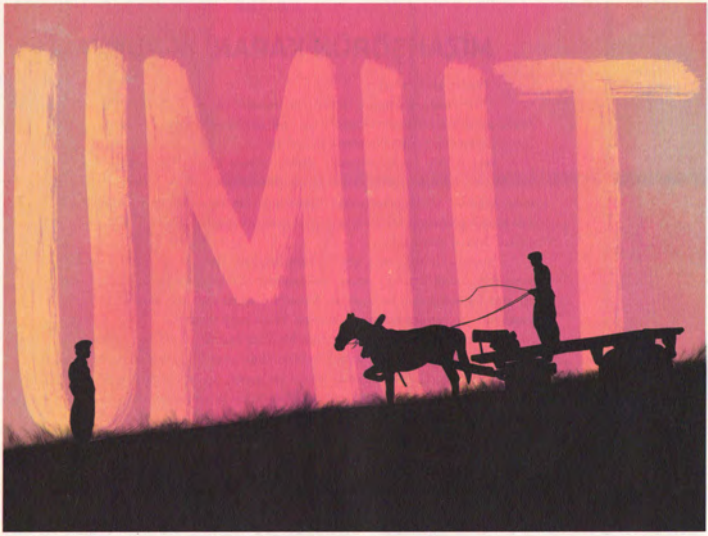
Güney, on iki yıl sonra *Yol* filmiyle Altın Palmiye Ödülü’nü kucaklayacağı ve ülke sinemasının o güne kadarki en büyük başarısını elde edeceği Cannes Film Festivali’ne *Umut* filmini göndermek ister. Bu filme, sinema endüstrisinin kalbinin attığı festivalde nasıl tepki gösterileceğini merak eder. Sene, 1970’dir. O sene, festivale gazeteci olarak katılan Arif Keskiner (Yılmaz Güney’in arkadaşı) filmi yurt dışına kaçırmayı kabul eder. Araba bagajında kaçırılan film, bugünkü gibi hard disk ya da DVD biçiminde olmadığı için, filmi izleyen birinin film peliküllerini sıraya dizmesi ve festivalde film ekibinden birinin sunması gerekmektedir. Her ikisini de becerebilecek kişi olarak Tuncel Kurtiz uygun görülür.

Kurtiz’e, hemen bir pasaport çıkarılır ve Cannes’a yollanır. Kurtiz, karmakarışık olan film bobinlerini sıraya dizer ve filmi, festival gösterimi öncesinde seyirciye takdim eder. Filmin Türkiye’de yasaklandığını ve gösteriminin festivallerde ya da sinema salonlarında engellendiğini söyler. Film bitince bir alkış tufanı kopar. Filmin neden yarışmada olmadığı sorulur.

Ancak Kurtiz, bu filmde sonra yurda dönemez. Zira gıyabında yargılanmaya başlar, yasak bir filmi yurt dışına götürdüğü için soruşturmayla uğrar. Uzun, çok uzun bir süre sürgünde yaşamak zorunda kalır. Yıllar sonra anılarında, *Umut*’taki performansıyla sayesinde Avrupa’da dikkat çektiğinden, birçok filmde bu sayede çalışabildiğinden söz eder.

Tolstoy’un deyiimiyle “Umut, uyanık insanın rüyasıdır.” Yılmaz Güney, tıpkı bugünlerde de yaşandığı gibi, geçim sıkıntısı çeken, yoksulluk ve yoksunlukla boğuşan insanların

Tolstoy’un deyiimiyle
“Umut, uyanık
insanın rüyasıdır.”

yaşamını merkeze alır. *Umut*'ta, Adana'da tren garının önünde at arabasında uyuklayan, uyanınca Sümerbank'ın reklam panosunun ucuna işemeye giden Cabbar, piyango biletiyle zengin olmayı asla düşlemez. Bilet alırken amacı bu değildir. Kendi de söyler. Amacı, borçlarını kapatmak, üç beş günlük yemek parası çıkarmaktır. Üstelik belediye yönetimi, bakımsız ve eski oldukları için at arabalarını kaldıracaktır. Kısa süre sonra işsiz kalacağını da biliyordur. Derdi, en olmadı amorti vurmasıdır.

Günümüz insanı da bu tevazuyla yaşamını sürdürmeye çalışır. Sokakta, çehresinin yarısı maskeyle kapatılmış insanların geleceğinden emin olmayan, ürkek ve tedirgin gözlerine baktığınızda, *Umut*'taki Cabbar'ın korkusunu görürsünüz. Bir hayale sığınan, bir rüyanın en fiyakalı anını doyasıya yaşamak isteyen kaygılı Cabbar, ele güne tamah etmeden, boyun bükmeden yaşamının gayreti içindedir. Tıpkı bugünün, mesaili işinde çalışmak zorunda kalan, sokağa çıkma yasaklarına hiçbir zaman uyum sağlayamayacak olan öfkeli ve terli işçileri gibi... "Bir ah etmeden", toplumun bütün yükünü sırtlayan emekçiler, şans oyunlarına, bir tansığa umut bağlarken, yalnızca önümüzdeki birkaç günün kurtulacağını düşler. Hayal gücü, memleketin kodamanları tarafından evvel eski zamanlarda, henüz mesleğin ilk yıllarında çalışan beden işçileri, COVID-19 günlerinde de rutinlerine devam ediyormuşçasına çalışmaya devam eder. "Dokuz-altı yollarında", kimse zengin olacağını düşlemez. Metrobüste, metroda ya da otobüslerde, sabahın ilk ışığı, işçilerin çıplak ve kanlı gözlerine vurduğunda, salgından ziyade gelecek kaygısı dikkati çeker.

Arabacı Cabbar'ın atının ölümü sonrası, kurak arazide onu gömecek bir yer araması gibi süzülüyoruz akıp giden zamanda. Geriye, çıkardığımız toz bulutu ve ayak izlerimiz kalıyor sadece. Umut ise hep yüreğimizde...

*Umut ise hep
yüreğimizde...*

Kaynak: Tuncel Kurtiz, Yazar: Bilgin Baloğlu / Gereklî Kitaplar, 2019

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

MİZAHŞÖRÜN KARANLIK DÜNYASI

Neden mi karanlık?

"Bu oldukça karmaşık ve derin bir mesele," deyip gizem yaratmayı düşündü önce. Ancak gerisini getiremeyecek kadar basit bir cevabı olduğunu biliyordu.

Cevap çok basitti. Geceleri çalışıyordu.

Saat 05.31. Egzersizi henüz bitmiş, aynada kendini izlemekteydi. Son üç yıldır neredeyse sadece parmaklarını çalıştırdığından belki de tek güzel yeri elleriydi. Kötü bakmıştı kendine. Hatta bakmamıştı. Gerçekleri tüm çıplaklığı ile göstereceğinden, karşısına çıplak geçilmeyecek nesneler hâline gelmişti aynalar. Pamuk Prenses dahi olsa yalan yoktu. Ondan güzeli çoktu...

Aslında bir süre önce söz vermişti kendine. Her gün mutlaka en az bir saat spor yapacaktı. Ancak bunun, yazmaya başlamamak için bahaneler pazarından ucuza bulduğu bir aktivite olduğunun farkındaydı. Sonuçta o saatte spor yap, sabahın köründe yazı yaz, sonra da uyu. Nerden baksan saçmalıktı. Yoksa değil miydi?

Bundan birkaç yıl önce modern bir köle olarak çalıştığı ve nedense orada çalışmaktan gurur duyduğu çok katlı plazadaki işine gitmek için bu saatlerde kalkardı. Evet sadece kalkardı. Çünkü uyanmak başka bir şeydi. Beyaz yakalı olarak çalıştığı beş yıl boyunca sabah 09.30'dan önce gerçek anlamda hiç uyanmadığını fark etti. Gerçekten bir gün uyandığında ise artık beyaz yakalı değildi. İşi bırakmış, yazarlık, oyunculuk, komediyenlik meselelerine bulaşmıştı. Ancak bugünlerde başka bir sorunu vardı. Uyuyamamak. Önceleri erken kalkmaya isyan eden beyni "herhâlde bu yine erken kalkacak" korkusuyla güneşi görmeden yatağa girmesine izin vermiyordu.

Bu durum pek hoşuna gitmiyordu. Hayatı boyunca salaş bir yaşantı özlemi içinde olsa da her gün sosyal medyada insanlara şu kadar uyuyun, bu kadar dinlenin, o kadar da gezmeyin diyen sağlıklı yaşam uzmanlarını çok fazla dinlemişti. Doğanın düzenine bir başkaldırı gibiydi yaptığı. Her sabah güneşin doğuşunu izlerken mahcup ama kızgın bir edayla "Güneş açıyor, sen niye batıyorsun?" diye soruyordu kendine. Neden uyuyamıyordu? Çok mu sevmişti geceyi?

"Çünkü gece karanlık...Karanlık yalnız...Yalnız ben...Yalnızca sen..."

Şair olsa böyle bir şey karalardı defterine. Oysa onun bir defteri bile yoktu. Yokluktan değil, bolluktan. Yazmayı tuşlara basmak zannediyordu. Hiç su toplamamıştı elleri ve yorulmamıştı gözleri sayfaları karıştırırken. Belki de beceriksizliğini ve tembelliğini gece-nin karanlığına saklamak için oturuyordu sabahlara kadar.

Gündüzlere de yeni bir isim vermişti: "Telaşlı saatler". Gündüzleri yapılacak başka işler o kadar başkaydı ki yazmaya vakit bulamıyor, bulsa da yazmanın o saatlere ait bir eylem olamayacak kadar kutsal bir şey olduğunu savunup kılıfına uygun bir mazeret daha buluyordu.

Aslında karantına sürecinde evde bolca vakit vardı. Bir yandan ülke ve dünya gündemi, bir yandan pandemi... Ne? Survivor mı? Yoksa sende mi! Derken kendini hiçbir şey yapmazken buldu. O kadar uzun zaman olmuştu ki hiçbir şey yapmayalı, ne yapacağını bilemez bir hâlde buldu kendini. Belki de hiçbir şey yapmamak, ne yapacağını bilmemektir...

İşyan etti bu duruma. Kendine çekidüzen vermek için düzenli bir şekilde spor yapacaktı. Geceleri erken uyuyacak, yediğine içtiğine dikkat edecek, tuvalet kâğıdı sekirtme hariç hiçbir meydan okumaya katılmayacaktı. Gece en geç 02.00'de yatacak, sabah 10.00'da dinç bir şekilde uyanıp, "karşı komşunun salonu" manzaralı penceresinden güneşi bu sefer vakur bir şekilde selamlayacaktı. Böylece yazılarını zamanında yazacak, program başladığında elinde bolca skeç olacak, sabahlara kadar oturması gerekecekti.

Nispetiye

Ama olmadı..

Umudunu yitirmenin eşğine gelmişti. Sıkışmış hissetti. Sanki kuruyemiş paketinden çıkan her Antep fıstığının ağzı kapalıydı. Çok da afili bir benzetme yapamadığı için hafifçe gülümsedi. En ciddi durumlarda, "en ciddi" kalmamak gerektiğine inanıyordu. Hatta bunu kendine bir görev hâline getirmişti. Belki de onu mizahçı yapan da buydu. Neden böyle olmuştu? Neden yapamıyordu?

Kendine kızmayı bırakıp öğreti denizinden bir midye kabuğu çıkartıp önünde koydu. Cevap belliydi.

"Çoksa yoktur, yoksa çoktur."

Ustası Yılmaz Erdoğan'ın yazarlık atölyesinin ilk derslerinde söylediği bir sözdü. Bu kadar basit bir cümle tüm sorularının cevabı olabilir miydi? Evet böyleydi. Haya-

tın her kalıbına rahatça giydirebileceği bedensiz bir elbise. Yazmak için ilham beklemek, doğru zamanı aramak diye bir şey yoktu. O güne kadar yazdığı elle tutulur hemen her şey dar vakitlerin ürünüydü.

"Yazar yazmak zorunda olan kişidir."

O ana kadar yazamıyor olmasıyla ilgili kendince uydurduğu tüm bahaneler ve tüm karizmatik düşünceler dağılıverdi. Hemen bilgisayarın başına oturdu. Yazmak için uzun zaman sonra bir istek doğdu içinde. Sonra takviminden yazısını teslim etmesi gereken tarihe baktı. Tam beş günü vardı.

Ama aslında yoktu da. Çünkü çoksa yoktu.. Ama umut, hep vardı...

İyi geceler, geceler iyi...

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

MUTLU SONLAR VARDIR

**TEKRAR İZLEMELİK İÇİN
ÇOK NEDEN VAR!**

Neşeli Günler / 1978

Uçurtmayı Vurmasınlar / 1989

Gülen Adam / 1990

**The Shawshank Redemption
(Esaretin Bedeli) / 1994**

The Terminal (Terminal) / 2004

**The Pursuit of Happyness
(Umudunu Kaybetme) / 2006**

The Help (Duygusal Yardım) / 2011

YAZLIKTA KALAN SON ÇOCUK

*güneş yağı, sinek ilacı, polyester, kavun, közlenmiş biber ve yasemin ihtiva eder.

80 ve 90'larda çocuk olanlar için başka bir heyecanı vardı yazlıkların. Yazlık demek, arkadaşlarının yeni türeteceğin oyunlara, bisiklet çetesine, su savaşlarına veya geçen yaz değiştirdiğin silikon tabanlı patenine kavuşmak gibi yüzlerce başka anlama gelirdi. Yazlık anlayışı, her çocuk için köye, kasabaya, dağ evine veya yaylaya gitmek olarak değişkenlik gösterse de bahsetmeye çalıştığım, deniz kenarındaki müstakil veya site içerisindeki bloklardan oluşan yazlık türleridir. Bir de yazlığa gidiş seremonisi vardı ki; karneleri almaya az vakit kala, kışkık ev yavaşta kapanmaya başlarken, ardiyelerin, bazaların veya gardiroların içindeki hurçlardan çıkan yazlık elbiselerle eşyaların arasında sezonun son hengâmesine sebep olurdu. Çantalar hazırlanı, bagajlar doldurulur, anne babalar acaba lazım olur mu kararsızlığıyla almadığı eşyalar üzerine konuşarak arabaya binerken nihayet yola çıkılırdı. Çok geçmeden, birkaç kilometre sonra ocağın altının açık unutulup unutulmadığı tartışması, tüm ev halkının birbirini ikna etme çabalarına rağmen daima geri dönülüp kontrol edilmesiyle son bulurdu. Ocak her seferinde kapalı hâlde bulunsa da, şaşmaz bir şekilde yine de dönülüp kontrol edilirdi. İşte yolculuk o ikinci kontrolden sonra başlardı.

Arabanın arka koltuğunda çocuk olmak diye bir şey var. Yetişkinlik zamanlarında bir daha karşılaşamayacağın türde, koltuk arkası ceplerine kocaman dünyalar sığdırdığın, güvenli penceresiyle serüven dolu bir alandır burası. Bu güvenli alanda yazlığa doğru giderken, arabanın ön ve yan pencerelerinden heyecanla yolu seyrederdin. Çünkü seni bekleyen sürprizlerle dolu üç ayı ve kavuşmayı beklediğin arkadaşlarınla birlikte atılacağın yeni maceraların hayalini tüm kış kurmuşsun. Nihayet uzaklarda, dönülen bir virajın, inilen bir tepenin sonunda, denizin seni karşılamasıyla yolculuğun başındaki tüm hengâmeye değer bir heyecan başlar. Çok geçmeden, yazlıkların olduğu ilçeye yaklaşınca, sağda solda, rengarenk deniz yatakları, koluklar, şişme bot ve her yaz yeni türleri çıkan deniz ıvrı zıvrının satıldığı irili ufaklı dükkanların önünden geçilir. Geçen yaz nereye fırlattığından bir türlü emin olmadığın mayonu, tuzdan sertleşmiş bir hâlde bulacak olmanın kaygısı yol boyunca yetmemiş gibi şimdi de bu dükkanları geçerken, evdeki deniz yatağını veya şişme botunun başına bir şey gelip gelmediği konusunda endişelenmeye başlarsın. Tüm bu endişeler, yazlığı görüp de eve girdiğinde son bulmaya başlar. Yazlıkların çok bilindik bir kokusu vardır ve bir an için her şeyi unutturmaya yetecek cinstendir. Lambrili ahşap dolaplar ile deniz tuzu, polyester ve nemin iç içe geçtiği özgün bir kokudur bu. Bu koku uzun süre-

dir kapalı kalmış evin her yerine sinmiştir ve girer girmez en yoğun hâliyle hissedilir. Ardından, yaz ve yazlık ev olgusunu bir manifestoya dönüştüren bu kokunun canlandırdığı hafıza ile arkadaşlarının iç hat numaraları bir bir ezberine düşmeye başlar...

Yazlıklarda iç hatlar çok modaydı. Çocuklar için bir nevi telsiz, ebeveynler içinse büyük kolaylıktı. Kışkık evde, ev ahalisi tarafından dinlenip dinlenmediğinden emin olmadığın paralel hatlardan sonra iç hatların bu basit ve işlevsel kullanımı iç rahatlatır ve orayı gözümüzde daha da sempatik kılar. Eğer erken geldiysen ve havuz açılmıyorsa, o yıl havuza kimin ilk atlayacağı da büyük bir mesele olurdu. Hâlihazırda havuz zaten açılmışsa yapılabilecek en mantıklı şey, iç hatların diğer ucundaki arkadaşlarına ulaşip havuz veya deniz arasında bir karar vermek olacaktır. Ardından şort ve terliği daha önce hiç giymemiş gibi hissederek arkadaşlarına koşarsın. Site bahçıvanı çimlere birçerken -zamanla bu gürültü rahatsız edecek olsa da- o sesi de özlediğini fark edersin. Yeni biçilmiş çimlerin muntazam görüntüsüne büyülenmiş gibi bakarken "Ne kadar büyümüşsün!" diye sana doğru yaklaşan ve muhtemelen ne zaman geldiğinizi anlatacağın yetişkinlerle karşılaşır. Ayak parmaklarına sanki ilk kez değiyormuş hissi veren güneş, seni oradan sansızlıkla fırlatır. Omzunda asılı olan havluyu, güneşten yanmaya başlayan öteki omzuna atıp iki ucundan kavrayarak yürüdükçe daha da özgürleşirsin. Rengârenk çiçeklerin olduğu bahçelerin içinden geçerken, yeni boyanmış kamelyaların birinde sitenin emektar köpeğine rastlarsın. Birkaç ayaküstü oyun ve hâl hatırlama havluyu, güneşten yanmaya başlayan öteki omzuna atıp iki ucundan kavrayarak yürüdükçe daha da özgürleşirsin. Rengârenk çiçeklerin olduğu bahçelerin içinden geçerken, yeni boyanmış kamelyaların birinde sitenin emektar köpeğine rastlarsın. Birkaç ayaküstü oyun ve hâl hatırlama havluyu, güneşten yanmaya başlayan öteki omzuna atıp iki ucundan kavrayarak yürüdükçe daha da özgürleşirsin. Rengârenk çiçeklerin olduğu bahçelerin içinden geçerken, yeni boyanmış kamelyaların birinde sitenin emektar köpeğine rastlarsın. Birkaç ayaküstü oyun ve hâl hatırlama havluyu, güneşten yanmaya başlayan öteki omzuna atıp iki ucundan kavrayarak yürüdükçe daha da özgürleşirsin. Rengârenk çiçeklerin olduğu bahçelerin içinden geçerken, yeni boyanmış kamelyaların birinde sitenin emektar köpeğine rastlarsın. Birkaç ayaküstü oyun ve hâl hatırlama havluyu, güneşten yanmaya başlayan öteki omzuna atıp iki ucundan kavrayarak yürüdükçe daha da özgürleşirsin.

Suya atlayıp içinde birkaç saniye durduğunda, muhtemelen bütün yaz bir daha hissedemeyeceğin bir şey olur; su, ilk kez vücuduna dokunmuş ve tüm kış, iskelet sistemini baskılamış olan bedenini yer çekiminin azalmasıyla hafiflemiştir... Kaldırma kuvvetiyle bedenini hafifleten suyun, bacak ve kaslarına değen hareketliliği, tatlı bir gıdıklanma ve rahatlama hissiyle başını döndürür. Birkaç batıp çıkmadan sonra kafanı sudan çıkardığında, tuzlu suyun üstündeki iyoğlu havayı derin derin içine çekersin. Ardından gültüşmeler, çığlıklar, su şakaları, selamlaşmalarla tüm özlemler kısa sürede giderilir. Küskünlükler varsa unutulur yahut kısa sürede çözülebilecek ilk küskünlüklerin adımları atılır.

O günlerde bunların önemi yoktu; küsülür, barışılır, kav-galar edildiirdi çünkü bunlar yazlık ruhunun asal çatışmala-rıydı. Yazlık ruhu, görsel olduğu kadar koku anlamında da bir şölen demekti. Dalgaların sırtında, bata çıka vardığını kiyyda, arkadaşlarımızınkinin yanında duran havluna taban-ların yana yana yürürken, güneşin kavruğu kuamların üstünden buğulu buğulu süzülen güneş yağı kokusu, kışın gerçek anlamda bittiğini ilan eden yegâne bir his yaşatır. Güneş yağının baş döndürücü kokusu, ilerdeki restoran-lardan birinde kızartılan patates, bira ve kaynamış mısırın kokusuna karşıkar tuzlu suyun damladığı burnundan bey-nine doğru bir sarsıntı yaşatır. Bu sarsıntıyla yaz, bir kez daha başlar artık. Şezlonga oturduğunda, kulağına kaçan su, sıcakın etkisiyle ılık ve hafif bir süzülüşle kulağından çıkarken artık plajın cıvıltısı daha net duyulur. Çocuk-ken uzun uzun plajı dertleşmeleri olmaz. Hemen seni bek-leyen yeni bir sürprize, yeni oyunlara doğru arkadaşların

hareketlendirir ve bu yeni eylemler arasında kaybolurken sadece heyecan verici ya da o anda gerçekleşen şeyler hakkında konuşulur.

Akşam yemeği saati... Artık kapanmış ve ışıkları
yanmış havuzun dinginliğine, bahçelerden, balkonlardan

gelen kısıp tondaki çatal bıçak sesleri eşlik etmeye başlar. Yeni kesilmiş kavunun kokusuna eşlik eden rakıya ise mezelerin, kızartmaların ve yanıklar için bolca sürülmüş nemlendirici kremlerin kokuları karışmıştır. Serinleyen havanın içine iyice dolan kokularla alçak tondaki yemek sesleri, tüm gün yorulan vücudun bir kez daha canlanmasına yeter de artar. Günün özeti masada geçildikten sonra, yemeğe devam edilen veya toplanıp yerini okey masası hazırlığına bırakan sofradan kalkıp, yeniden arkadaşlarla buluşmak için hazırlanır. Efil efil giyindiğin yazlık kıyafetlerinle tam dışarı çıkarken "Mayonun durulayıp ipe astın mı?" sorusu gelir. Bu meselenin yaz ortasından sonra gittikçe aksamaya başlayacağı bilirse de, yaz başında olmaktan kaynaklı büyük bir sorumlulukla durulanıp, asıldığı için kendinden emin bir "Evet" yanıtı verilerek dışarı çıkılır. Şehirlerden bagajları dolu dolu gelmiş, motoru söğümaya başladığından takır tutur sesler çıkaran arabaların lastik kokularının arasından geçtikten sonra daha küçük yaşlardan beri sesinden ve görüntüsünden korkup, kokusuna bayıldığı sinек ilacının dumanları arasında kaybolursun. Tiril tiril giyindiğin kıyafetlerinle dumanların arasından çıktığında yeni bir senfoni topluluğu karşılar seni. Arkadaşlarınla geçireceğin heyecan verici akşama doğru ilerlerken, birkaç dakikalık sakın yürüyüşüne eşlik edecek olan yasemin kokularının senfonisidir bu. Yaz akşamlarının en can alıcı kokusunu yayan yaseminler, oynanan her saklambaça, anlatılan her cinli perili hikâyede veya ilk aşkına duyduğun o heyecan sırasında büyüleyici kokularıyla daima yanında olur. Yapılan sayısız eğlencenin üstüne gece dinginleşmiş, yasemin kokuları serinleyen havaya iyice karışmış, uzaktaki uğultuları bastıran cırcır böceği sesleri ve kurbaga vıraklamaları eşliğinde eve dönme zamanı gelmiştir. Hemen ortaya yeni bir kampanya atılır; sabah deniz çarşaf gibi oluyor... Her yaz ilk defa duyulmuş gibi heyecanlandırıan bu söz, süper bir etkinlik fikrine hızlıca dönüşür ve herkes tarafından tereddüt edilmeden kabul edilir. Dönüş yolundayken sabah iple çekilmeye başlanır, güneşin yaktığı omuzlarının hafif hafif sızlamasıyla ve kulağında kalan birkaç korku hikâyesiyle derin bir uykuya dalınır.

Yeni bir gün olmuştur artık. Bir gün önce ipe asmayı akıl ettiğin kuru mayonu giydiğinde, yeniden o rahatlık hissinin yaşayarak plaja varırın. Serin kumlar üstünde yürürken, çarşaf gibi denizin üzerinde sabahın hışusunu bozmadan yüzen birkaç site sakini ve onların arasında gözüne çarpan sabah mahmuru arkadaşlarını bulursun. Mahmuruk, serin suya girdikten kısa süre sonra kaybolur ve sabah enerjisiyle yerini en derine dalma, iskeleden atlama, kum çıkarma gibi o anda gelişen oyunlara bırakır. Ardından tüm "çarşaf gibi deniz" tutkunu insanlarla birlikte yol boyu gevezelik ede ede eve varırın. Serin denizden dolayı civi gibi olan vücudun kurt gibi acıkmıştır ve yapılan aktivitelerden dolayı kahvaltısı sonuna kadar hak etmiştir. Ocak üstünde

közlenen ve başka hiçbir şeye benzemeyen biberin kokusu, mutfağın tüm aurasını ele geçirmiştir. Her seferinde bu şekilde közlemenin kanserojen etkileri tartışılrsa da, buruna her çarptığında yaz kahvaltısının içeriği hakkında coşkuyla bir bilgi verir. Islak mayonun altına havlu sererek oturduğun kahvaltı masasından, kahvaltının rahetini ve denizin yorgunluğuyla kalkarsın. Henüz havuz açılmamışsa, genellikle hasır veya keten kumaş kaplamalı bahçe, balkon salıncığının veya bir kanepenin üstünde nemli mayonla tatlı tatlı ürpererek uykuya dalarsın. Bu şekerleme çok kısa sürse de, günün geri kalanı için oldukça yeterli gelir. Gözlerini araladığında, perdelerin uçtuğunu, havuzdan gelen seslerin yükseldiğini duymaya başlarsın. Artık gün, başka bir macera için yeniden hazırdr...

Tüm bu yazlık rutinleri, sanki hem çok uzun hem de çok kısa sürede gerçekleşir. Bir kez daha böylesi bir öğlen uykusundan uyandırdığında aniden yazın sonlanmaya başladığını hissedersin. Yazın bitişi en çok, 30 Ağustos Zafer Bayramı sonrası bahçe ve balkonlardan toparlanan masa ve sandalyeler ile çekilmeye başlayan perdeler hissettirir. Günbegün kalabalık azalır, biraz daha kalmak isteyenlerle erken gitmeye karar veren ebeveynlerin piyasa dengesini altüst etmesiyle eylül ayının tüm ısızlığı, azalan arkadaş sayısında hissedilmeye başlanır. Denizi ele geçiren denizcileri, seyrek yağmurlarla giderek kızılâşan gün batımı ve elinde kalan birkaç arkadaş ile yazlık ruhuna sahip çıkmaya çalışırken, yavaş yavaş deniz yatağını söndürmeye başlarsın. Yazlıkta kalan son çocuk olmak diye bir his vardır. Çok uzun cümlelerle anlatılabilecek ama tek bir adı olsa çoğu insanda aynı duyguyu işaret edebilecek, yerini de başka bir hissin alamayacağı kendine has bir histir bu. Yavaşlamış ritimli, alacakaranlık, esintili, donuk, ıssız, kasvetli, dalgalı gibi tarif edilmeye çalışılsa da daha fazlası olan buruk bir histir. Ayrılrırken arabanın arka koltuğuna oturduğunda, ön ve yan pencereler yerine bu sefer arka pencereden yolculuğu izlediğin, yetişkin oldukça bir daha rastlayamayacağın tarifsiz bir histir.

Büyüdükçe, bu anlardaki hislere benzer duyguları bulmak gittikçe zorlaşır. Küçüken içinde kaybolunan bu hislerin büyüdükçe azalması, sevdiğimiz şeylerle eskisi kadar istekli bir bağ kurulamamasından veya "yazlıkta kalan son çocuk" hissinden çekindiğimiz için gerçek tutkularla sevmekten kendimizi alıkoymamızdan kaynaklanabilir. Yine de bugün lambri, güneş yağı, yasemin, polyester veya közlenmiş biber dediğim bir gülümseme beliriyorsa; hissedeceğimiz burukluğu da geçirdiğimiz o unutulmaz üç ayın bir parçası olarak kabul edebildiğimiz içindir. Çünkü "yazlıkta kalan son çocuk" her ne kadar buruk bir his olsa da eşi benzeri olmayan özel ve gerçek bir deneyimin sonrasında duyulabilecek, kendine has bir histir. Üstelik dokuz ay sonra yeni bir üç ayı, bambaşka bir heyecanla karşılamayı sağlayacak sebeplerden biri de bu buruk his değil midir?

Bengisu Koyukan

Hazal Kebabci

BATAKLIKTAN ÇIKAN TEMİZ BİR RUH: LOTUS

Lotus kirlı ve çamurlu suların dibinde yetişir. O kadar güçlüdür ki, suyun tüm kirine rağmen köklerinin dibe doğru uzayıp gitmesine izin verir, nihayetinde de kendini suyun yüzeyine kadar ulaştırır. Yaprakları bir anda kuvvetlenmeye, güçlenmeye başlar. En beklemediğiniz anda çiçek açar. Tüm bu savaşının ardından tertemiz olması herkesi şaşkınlık içerisinde bırakır, kirlı sulardaki saflık olarak bilinir. Manevi aydınlığa ulaşmanın, ruhsal uyanışın, arınmanın, reenkarnasyon ve ölümlün sembolüdür. Bu yüzden Budist felsefesinde, insanların öldükten sonra yeniden doğuşlarının lotus çiçeğinin üzerinde olacağına dair bir inanç vardır.

Yunan mitolojisinde bir efsane lotusun hikâyesini şöyle anlatır; güzel bir tanrıça ormanda kaybolur ve bir bataklıkta boğulur. Bu bataklık, kaderleri başarısızlık ve umutsuzluk olanlar için tanrılar tarafından yaratılmıştır. Genç ve güzel tanrıça, düştüğü bu bataklıkla yıllar boyu savaşır ve sonunda umudun ve inancın zaferini sembolize eden bir lotus çiçeğine dönüşür. Sanki dipteki çamurla hiç mücadele etmemiş gibi tüm kirlerinden arınarak dünyaya gelmiştir. Çiçek açtığı zaman çamurdan dışarı doğru yükselir. Gece olduğunda çiçeğın yaprakları kapanır ve suyun altına geri çekilir. Suya dalmak için kapanır, günün doğuşuyla beraber, yapraklarında hiç kir olmadan kirlı su tabanının yüzeyine çıkar. Ne su damlaları taşır yapraklarında

ne de kir. Size nereden geldiğini, nasıl bir savaşın galibi olduğunu göstermez baktığınızda. Her şey diptedir, orada yaşanmış ve orada bitmiştir. Yüzeyde tüm sakinliği, temizliği ve galibiyetinin görkemiyle öylece durur lotus. Bataklıkla savaşmış, umudu sayesinde kazanmıştır. Kutsal doğumun, en güçlü temsilcisi hâline gelir.

İnsan da böyledir, yalnız tutunmaya inancı olduğunda bir lotus gibi güçlenir, hiçbir şey meydandan okuyamaz kırınlığına. Hepimizin göğsünde açmayı bekleyen, savaşmaya hazır bir lotus vardır. Öyledir ya, umut kirlı sulara, zayıf köklerine rağmen savaşmaktan vazgeçmeyen bir lotus gibi, en ummadığı yerden yeşer insanın. Ancak kaderinden sıyrılıp büyüme yi tercih ettiğini, kendi döngüsünü kırıp gün yüzüne çıktığını fark ettiğinde baş başa kalır benliğiyle. Gerçek ancak o zaman kanıtlayabilir kendini. Galibiyetlerinin verdiği güçle mağlubiyetlerine olan öfkesini sıyrır kendinden. Suyun altı yaşanıp bitmiş bir öğüt, üstü yeni bir başlangıçtır lotus için; dipteki her şeyi kabullenir, dünyaya geliş bir savaş niteliği taşsa da yer vermez öfkeye içinde. Gücünün ve güzelliğinin bir hikâyesi olur, bir değeri olur o gün geldiğinde. İnsan da böyledir, suyun üstünde olmayı, dipteki mücadelesine, umuda borçludur. İnanıldığında her şeyi dönüştürüp büyütür, tüm saflığıyla bir lotus gibi açar yüzeyde. İnsan inandığında, tüm bataklıklara galip gelebilir.

Ücretsiz PDF Kitap Arşıvı - <https://rantey.org>

YAYIN YÖNETMENLERİ YAYINEVLERİNİ ANLATIYOR APRİL YAYINCILIK

Nazlı Berivan Ak

April 2006 yılından beri bağımsız yayıncılık yapan bir yayinevi. Müzik ile edebiyat, görsel dünya ile yazılı kültürü birleştirmenin yollarını yayınladığı kitaplar ve ürettiği projeler aracılığıyla arıyor. Kitap seçiminden metnin hazırlanma sürecine, kapak tasarımından sunumuna, iletişimine ve takibine her eser ve her yazar için özel çalışıyor.

Çoksatar kitaplar yaratırken sektöre hepsatan kitaplar kazandıran ve yayın dünyası için ilham kaynağı projeler üreten April'in çatısı altında aynı zamanda bir prodüksiyon şirketi bulunuyor. Yaratıcı ekip kitaplar için özel projeler üretiyor, interdisipliner bakış açısıyla kitabın Türkçe yolculuğunu destekliyor.

Ödüllü; diliyle, konusuyla, cümlesiyle özel kurgu ve kurgudışı kitapları farklı dillerden Türkçeye kazandıran April, yeni tür ve tarzları yayınlamayı seviyor. Nikola Tesla'nın başrolünde olduğu *Tesla'nın Kutusu* ile unutulmuş dâhiyi hatırlatan, kuantum ile macerayı birleştiren *Olası-lıksız* ile Türkiye yayıncılığında yeni bir yaklaşım başlatan, *Barış Makinesi* ve *Mekanik* ile spekülâtif kurgucayı, alternatîf tarih kurgucasını, *Şahane Hatalar* serisiyle interaktif edebiyat deneyimini okura sunan April, çeşitli dünya dillerinden Türkçeye eserler kazandırmaya devam ediyor.

Modern Türkçe edebiyatın yabancı dillerde yayınlanması, farklı ülkelerin okurlarıyla buluşması yönünde projeler üreten April, bu anlayışla dünya ve Türkiye edebiyatına yatırımlar yapmayı sürdürüyor, prestijli yayinevleri tarafından yayınlanan, dünya dillerine çevrilen yazarlarıyla Türkçe edebiyatı gururla temsil ediyor. Projelendirdiği kitaplar görsel dünyada da karşılığını buluyor, Afşin Kum'un ödüllü ilk romanı *Sıcak Kafa* yakında Netflix dizisi olacak.

Kitabın okuruna ulaşması noktasında bağımsız kitapçılarıyla projeler üreten, yurt içi ve yurt dışı paydaşlarıyla yeni dönemin yeni okuma alışkanlıklarını çalışan April ekibi, sektöre katkıda bulunmayı sürdürüyor.

Ödüllü; diliyle, konusuyla özel April romanlarımızı, kurgudışı kitaplarımızı pandemi günlerinde hazırlamayı sür-

dürüyoruz. İKSV'nin yayınladığı pandemi raporundan ödünç alarak söylüyorum: "Pek çok çalışma, kültürel hayata katılım ile iyi olma hâli arasında güçlü bir bağ olduğunu gösteriyor." Edebiyat, müzik bu günlerde hepimize iyi geliyor. "Geçici bir aksaklık değil, tamamen farklı bir yaşam tarzının başlangıcı" olarak ifade edilen bu dönemi verimli kullandık, iyi kitaplar hazırladık, iyi kitaplar seçtik.

Shubhangi Swarup'un *Latitudes of Longing* adlı romanı yakında okurlarla buluşuyor. Swarup özel bir yazar, Hindistan'da başlayan hikâyesi dünya dillerinde okurlarla devam ediyor. DCS Prize for South Asian Literature 2019 kısa liste ve JCB Ödülleri kısa listeye seçilen roman, Tata Literature Live! First Book Award for Fiction 2018 kazananı.

Bizi heyecanlandıran ve yayınlamak için gün saydığımız bir diğer romanımız da Michael Kardos'tan *Blöf. Oklahoma*'da kitabın çıkışı şu sözlerle müjdeleniyordu: "Blöf senin büyük gösteriye bileten... Şimdi arkana yaslan ve kendini müthiş şova bırak!"

Uluslararası Man Booker ödüllü *Vejetaryen ve Çocuk Geliyor*'un yazarı Han Kang'tan *White Book*, Göksel Türközü çevirisiyle yayın programımızda.

Saygın Ersin imzalı *Yedi Kartal Efsanesi*'nin ilk iki kitabı *Zülfikar'ın Hükümü* ve *Erbain Fırtınası* yakın zamanda raflarda yerini aldı. Serinin devamı üzerinde çalışıyor Saygın bu günlerde, bu toprakların bilimkurgusunun yayıncısı olmaktan mutluyuz.

Angela Chadwick'ten *XX* yine heyecanla hazırladığımız bir roman. Feminist bir distopya, taze bir dil, güçlü bir hikâye okurları bekliyor.

Kendi maceracı kendin yarat romanları ve çocuk kitaplarını yıl boyunca okurlarla buluşturmaya devam edeceğiz. İnteraktif edebiyat serimizi *Şahane Hatalar* başlığıyla mutlulukla sürdürüyoruz.

Çocuk, Doğanpınar'dan *Walkaway* modern toplumun sonuna dair matrik, sürprizli bir bilim kurgu romanı. Algan Sezgintüredi çevirisiyle yakında raflarda.

Bir *Ekonomik Tetikçinin İtirafları*'nın yazarı John Perkins'in yeni kitabını hazırlıyoruz bu günlerde: *Touching the Jaguar*.

The Book of Two Ways ve *A Spark of Light* geliyor, empati kraliçesi Jodi Picoult'tan. 40 dilde okurlarıyla buluşan, tüm dünyada otuz milyondan fazla satan, her romanıyla yeni bir tartışma başlatan Picoult'un son çıkardığımız romanı *Küçük Muazzam Şeyler*'i de bu vesileyle hatırlatmış olayım. Picoult külliyatı April'de.

Tokyo'da geçen ve gerçek bir hikâyeye dayanan *What's Left of Me Is Yours* katmanlı bir polisiye, Kara Hafta Polisiye Festivali'nde yazarı Stephanie Scott'i ağırlayacağız.

Intan Paramaditha'nın *The Wandering* adlı romanı, tekniğiyle, satır aralarına ustaca yerleştirdiği öteki olmanın şifreleriyle heyecan verici bir roman. Yolda olmanın, yolcu olmanın, amaçsızca yürürken amacını bulmanın hikâyesi.

Kurt Vonnegut imzalı *Timequake* ve *Hocus Pocus* listemizde, Vonnegut okurları için hazırlıklarımız devam ediyor.

National Book Award finalisti, gazeteci ve romancı Elliot Ackerman'ı Türkçe okurları *Bedel* adlı romanıyla tanı-

mıştı, sırada sırada geçen bir aşk hikâyesi var, *Ters Işık*.

Megan Goldin'den *Escape Room*, Mary Louise Kelly'den *The Bullet*, Christian White'dan *The Nowhere Child* da yakın zamanda okurlarla buluşacak.

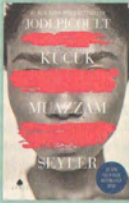
Zaytung Almanak çalışmalarımıza devam ediyoruz, "dürüst, tarafsız, ahlaksız" haberlere devam.

Halil Babilli'nin ve Algan Sezgintüredi'nin yeni romanlarının da müjdesini şimdiden vereyim.

İşin özeti çok yazacağımız, çok okuyacağımız, çok paylaşacağımız yoğun bir dönemdeyiz, ajandalarımızı yeni zamana göre baştan kurguladık, heyecanlıyız.

April kitapları arasından bir seçki yapmak gerekirse gastronomi ile harmanlanmış, aşkla tatlandırılmış, 17 dilde okuruna ulaşmış romanımız *Pir-i Lezzet*, demokrasi tarihini önemli olaylarından Gwangju Ayaklanması'nı konu alan *Çocuk Geliyor*, ayrıcalık, güç ve ırk üzerine son yıllarda yazılmış en kıskırtıcı roman olan *Küçük Muazzam Şeyler*, dâhice bir kaçış hikâyesi *Dünyaya Nasıl Hükmedersin* ve Türkiye yayıncılığında yeni bir dönem başlatan *Olasılıksız* ıskalanma-sın derim.

NAZLI BERİVAN AK'IN KAFKAOKUR TAKİPÇİLERİ İÇİN SEÇTİĞİ KİTAPLAR

Küçük Muazzam Şeyler
Jodi Picoult

Olasılıksız
Adam Fawer

Pir-i Lezzet
Saygin Ersin

Çocuk Geliyor
Han Kang

Dünyaya Nasıl Hükmedersin
Tibor Fischer

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

KARA ZEYTİN

"Eski Ahit'te zeytin; bereketin, bolluğun ve barışın simgesidir. Rivayet odur ki; Tanrı dünyadaki kötülüğü silmek için, Hz. Nuh'a 'Her hayvandan dişi ve erkek olmak üzere ikiye, kuşlardan da yedişer tane alıp kendi yaptığı gemiye bindirmesini' söyler ve ardından büyük tufanı başlatır. Hz. Nuh ve gemideki tüm mahlukat yaşamı tekrar kurmak için bilinmezlike doğru yelken açarlar. Tufan sona erdiğinde ağzında zeytin dalı ile beyaz bir güvercin gemiye gelir. Yaşamın normale döndüğünü haber verir. O günden sonra zeytin dalı ve güvercin, barışın simgesi hâline gelir. Zeytin de bolluk ve bereketin..."

Belki bu hikâyeyi yüzlerce kez dinlemiştim. Dalından koparılıp bu salamura tenekesine konulduğum günden beri dünyadaki misyonum bana iyice anlatıldı. Henüz ham bir meyveyken sabırla beklemeyi kavramıştım. Olgunlaşmak için beklerken diğer zeytinlerle tatlı bir rekabete girmiştim. Kim güneşe yakın olursa güçlenip serpilirdi. Daha üst dallara ulaşmak için eğlenceli ama kıyasıya bir yarış hâlindeydik. Sert rüzgârlar yüzümüzü dövdüğünde, omuz omuza direnmiş, güneş toprağı kavrurken, yağmur duasına birlikte amin demiştik. O çocukluk dönemlerinde zeytinlerin tat, ırk ve ten rengine göre ayrıldığını bilmiyordum. Benim için tüm zeytinler aynı misyon ile dünyaya gelmiş, yaşadıkları farklı deneyimler onları değiştirmişti.

Kimimiz gençliğinin baharında dalından koparılıp, kimimiz taş değirmenlerde ezilip yağ formunu almıştı. Ben ise şanslı olanlardandım. İyice kararıp serpilene kadar doğduğum ağaçta yaşamama izin verilmişti. Bir gün dallarımıza vurulan dev sırıklarla yerlere savrulmuş, diğer mağdur zeytinler ile avuç avuç bu salamura tenekesine konulmuştum. Uzun süredir kader birliği yaptığım diğer zeytinler ile birlikte sofraları süsleyeceğim günü bekliyordum.

Bir önceki senenin mahsulü olan yüzü buruşmuş ama ırılığı ile tüm sofraya zeytinlerinin hürmet ettiği Gemlikli Yaşlı Zeytin konuşuyordu. Bu konuştuğu zaman tüm zeytinler merakla onu dinlerdi. Parlak kömür rengi teni ve çekirdeğe doğru moranar vücut yapısı ile hep ona özenirdi. Zeytine dair duyduğum tüm hikâyeler onun ağzından dökülmüş, onun kelimeleri ile hayalimde canlanmıştı.

Konuşmasını yapmadan önce boğazını temizledi. "Kardeşlerim," diye söze başladı. "Bir çoğunuz yakında yeni bir hayata başlayacak. Bazıları zengin sofralardan, bazıları ise bir somun ekmeğin yanında katık olarak insanoglunun önce gözünü, sonra karnını doyuracak. Bahtı açık olanımız çekirdeğini toprağın güvenli kollarına emanet edip yeniden filizlenecek. O filizden onlarca fidan, milyonlarca yeni zeytin türeyecek. Sembolü olduğumuz barışın dalları bizim üzerimizden yeşerecek..."

Kalabalık onun hitabetinin gücünden etkilenmiş olacaktı ki bir anda "Özgürlük," diye bağırma başladı. Çoşku

kalabalığı arkasına alan Gemlikli, henüz sözlerini tamamlamadan içinde bulunduğumuz tenekenin kapağı açıldı. Aylar sonra ilk defa güneşi görmüştük. Herkes coşku ile birbirine sarıldı. "Kurtulduk," diye bağırıyordum. Fakat paketlenmeden önce birlikte geçirdiğimiz son anlar olduğunu henüz bilmiyordum. Aramıza giren bir el, bizi kilo kilo ayırıp çeşitli torbalara doldurdu.

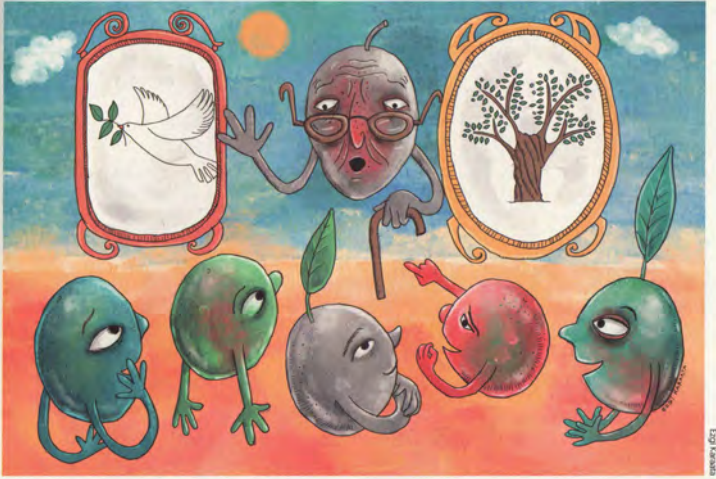
Bir kamyonun kasasında süren uzun bir yolculuktan sonra şehrin ışıkları ile karşılaştım. İlk defa büyüdüğüm tarladaki zeytin ağaçlarından daha yüksek binalar görüyordum. Şehir gezim çok sürmeden beni bir marketin soğuk hava deposuna aldılar. Birkaç gün sonra ise peynir reyonunda, diğer zeytinler ile birlikte sergileneiyordum. Üzülmüştüm kendi adımza bir reyonumuzun olmadığına. Beyaz peynirin yanında bir sığıntı olarak kendimize yer bulmuştuk. Etrafıma baktığımda bu kadar fazla çeşitte zeytin olduğunu ilk kez fark etmiştim. Yüzü sivri olanlar, rengi mata yakınlar, küçük yeşiller, büyük yeşiller, tuzlular, tuzsuz çizik olanlar ve sayamayacağım onlarca... Bir de pakette olanlar vardı. Onlarla hiç karşılaşmadım. Anlatılanlara göre onları özel raflarda sergiliyorlardı.

Başlarda bu farklılıklar beni rahatsız etmemiş, aksine "Ne kadar da kalabalık ve renkliyiz," diye düşünmüştüm. "Sonuçta hepimiz zeytin değil miydik? Aramızdaki tek fark hasat zamanlarımızdı o kadar. Rengimize tadımıza ırkımıza kim karışabilir!"

Marketten buzdolabına girdiğim gün insanoglunun bizi nasıl ayırttığına, ortak değerlerimizden çok farklılıklarımızın irdelediğine şahit oldum. Bir amaç için bu dünyada var olan ben, şimdi amacımın çok dışında bir yaşamla yüzleşiyordum. Irkçılık denen kavramla ilk o anda tanıştım. Henüz yeşil bir zeytinden toplandıkları için gözyaşı döktüğüm arkadaşlarım beni ötekileştiriyorlardı. Sırf ten renginden dolayı arkamdan yersiz şakalar yapıyor, yüzüzlüklerini yüzüme vurmak istercesine çirkin yakıştırmalarda bulunuyorlardı. Zenci, Arap Bacı, Seyyar Kömürlük, Karabaş gibi ırkçı ve komik olmayan lakaplar ile benim gururumu incitirken kendilerini eğlendiriyorlardı.

Eski parlaklığım ve lezzetinden eser kalmamıştı. Gittikçe küçülüyor, büşüşüyor, içten içe çürüyor. Salamurada hapis yattığım zamanlar bile şu yaşadıklarım kadar sarsmamıştı beni. Özgürlüğüme kavuşmak isterken gittikçe yalnızlaşıyordum. Tek bir hayalim vardı. O da içimde taşıdığım evladımı toprak ile kavuşturmak.

Bu düşünceler ile içimde fırtınalar yaşarken, yüzüme bir gölgenin düştüğünü hissettim. Kafamı kaldırdığımda onları gördüm. Başlarındaki kırmızı şapka oldukça dikkat çekiyordu. Bu zeytinler buzdolabının asayişinden sorumluydu. Kırmızı biberden yapılmış şapkalarını üniforma ola-

rak üstlerine giydikleri gün çekirdekleri çıkarılmış, genetik umutları ellerinden alınmıştı. Belki de bu yüzden sistemin birer silahlı gücü hâline gelmişlerdi. Aynı kökten yeşermiş diğer zeytinleri hizaya sokmakla görevliydi. Acıyordum onların çekirdeksizliğine... Bir zeytin öz evladından nasıl vazgeçebilir diye düşünüyordum. Sırf insanoglu rahat tüke-tebilsin diye kendilerini feda etmiş, geleceğe dair tüm planlarını askıya almışlardı. Bir nevi hadım edilmişler.

Kimlik ve GBT sorgusundan sonra en rütbeli olanı bana üstü kapalı tehditte bulunuyor, buralarda fazla barınamayacağımı anlatıyordu. Ben ise onun çekirdeğinin akıbetini düşünüyordum. Gemikli Yaşlı Zeytin'den dinlediğim bir hikâyede çıkarılan zeytin çekirdeklerden hayvanlara küspe yapıldığını duymuştum.

Hayat ne garipti. Bir inek o küspeyi yiyecek ve sabırlı bir sindirimden sonra onları bana gübre olarak geri verecekti. Bir zeytinin besin alabilmesi için başka zeytinlerin feda edilmesi gerekiyordu. Ben bu yaşam döngüsünü düşünürken rütbesinin altında ezilen Kırmızı Şapkalı "Beni dinlemiyor musun lan marsık!!!" diyerek yüzüme sert bir yumruk attı. Kendime geldiğim yerde yuvarlanıyordum. Canımı acıtan yüzüme inen yumruk değildi. Aynı köklerden hayata tutunduğumuz zeytinlerin benden bir ucube gibi bahsetmeleri daha çok acıyordu içimi...

Vücutlarını türlü baharatlar ile süsleyen, ceddinin ezile ezile çıkarıldığı hakiki zeytin yağından havuz keyfi yapan Edremitli sosyetelerin kendi aralarında yaptıkları

konuşmaları duyuyordum. "Bu kara benizliler geldiğinden beri sınırlarımızda huzur kalmadı şekerim," diye söylüyorlardı. Bütün bu yaşananlardan beni sorumlu tutuyorlardı. Hatta onlara göre tenimin karalığı bile tanrının bana verdiği bir cezaydı.

Ayağa kalkmaya çalışırken üzerime gelen Hatay El Kırmısı topluluğunu görmemişim bile. Hep bir ağızdan bana küfürler savururken, hakaret dağarcıklarındaki kelimeler ile tatmin olmayanlar, karnıma sert darbeler vuruyorlardı.

Yüzlerindeki façalar ile meydana çıkan Çelebiler ise diğerlerini de provoke etmeye başlamışlardı. Ağızlarından salyalarını saçarak "Çekirdeğini çıkarın bu karabaşın!" diye bağırıyorlardı. Huzur ve güven ortamını sağlayacak Kırmızı Şapkalar ise benim linç edililişimi keyifle izliyorlardı. Karnıma inen bıçak darbeleri ile sonumun geldiğini anlamıştım. İçimde taşıdığım evladım benden koparılmış bir köşeye atılmıştı. Benim ise onu kurtarmaya takatim kalmamıştı.

Hayatım film şeridi gibi gözlerimin önünden geçiyordu. İlk çiçek açtığım baharı, hasat zamanımı anımsıyordum. Gemikli Yaşlı Zeytin'in anlattıkları kulağımda çınlıyordu... Söz vermişim ona ve içimde sakladığım evladım. Ana yurdum olan toprağa yeniden kavuşacak ve yeşeren dallarımla dünyaya barışı hatırlatacaktım. Olmadı... Bütün insanlığın el birliği ile kurduğu düzeni tek başıma yıkadım. Beni affet evladım...

Baban Kara Zeytin

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

MUTLULUK TACİRLERİNE AMAN VERİLMEDİ

Bu sabah erken saatlerde gazeteye gelen haber üzerine apar topar hazırlanıp çıktım. Narkotik Büro ekiple, Karabağlar'ın Eserkent semtindeki bir eve operasyon düzenleyecekti. 4193 sokakta yer alan evin çok uluslu bir uyuşturucu şebekesinin merkezi olduğu iddia ediliyordu ve şebekenin Türkiye ayağınısya Hikmet lakaplı, Hikmet S. (38) yönetiyordu. Söylenene göre Hikmet S. piyasaya sunduğu yeni nesil uyuşturucuyla insanları tadamadığı mutluluklarla buluşturuyor ve onları tek bir hapla dünyanın en mutlu âşığına, başarılı bir iş insanına, üretken bir sanatçıya, hatta hayırlı bir evlada bile dönüştürebiliyordu. Her mutluluk için ayrı bir hap ürettiyordu.

Hayatın acımazlığıyla boğuşan günümüz insanının bu haplara fazlasıyla rağbet gösterdiği ve bu sayede şebekenin hatırı sayılır bir servete sahip olduğunu tahmin etmek sanıyorum çok zor değil.

Ne var ki kahraman Türk polisi, şebekeye göz açtırmamak ve herkesin mutsuz kalmasını sağlamak için clinden geleni yapıyordu. "Ağlamak Güzeldir" ismi verilen operasyonun başlamasına yakın ben de olay yerine çoktan intikal etmiş ve ne olur ne olmaz diye de cep telefonumun kamerasını merkez kabul edilen eve doğru çevirmiştim.

"Kahrolsun Mutsuzluk" Sloganları Attılar

Polisler kapıyı kırıp içeri girdiklerinde üzerlerine çok sayıda kahrkaha yağmaya başladı. Kendilerini tutamayıp gülmeye giren bazı polisler, sağlık görevlilerinin müdahalesiyle ambülansa, oradan da hastaneye kaldırıldılar. Kulak tıkaçlarıyla operasyona dâhil olan takviye birliğinin neticesinde, başta şebeke lideri Hikmet S. olmak üzere, çok sayıda repliksiz torbacı kelepçelenerek dışarı çıkarıldı. Hikmet S.'nin başlattığı "Kahrolsun Mutsuzluk" sloganına diğer şebeke üyeleri kahrkahalarıyla eşlik edince, pencere- lere üşüşen konu komşuyu bir şaşkınlıktır aldı.

Şebeke üyelerinden bir açıklama duyma umuduyla polis araçlarına doğru ilerlememle görevliler tarafından uzaklaştırılmam bir oldu ve ben daha basın kartımı çıkarmadan araçlar hızla hareket etti.

Bu haberi kaçırmamak ve siz değerli *Gazete Karabağlar* okurlarını bundan mahrum etmemek için köşede sigara içen polislerden birine yaklaşarak bilgi almaya çalıştım. Açık öğretim işletme bitirdikten sonra aile baskısıyla polis olan Oktay P. (33) gazetemize çarpıcı açıklamalarda bulundu. "Birkaç aydır sokak ortasında ölümler bulmaya başladık. Hepsinin yüzünde de anlaşılmış bir tebeşüm. Önce kurbanları Allah'ın sevgili kulu sandık ama sonra bu kadar cennetliğin Karabağlar'da işi ne, diye sordu bizim Rasim

Abi. İşte o an dank etti kafamıza. Meğer bunların hapi sebep oluyormuş hepsine."

Güler Yüzlü Ölümlerle Dolu Sokaklar

Akabinde GBT'ne bakma bahanesiyle beni Instagram'dan ekleyen Oktay P. şöyle devam etti. "Kısa süre sonra bunların bir torbacısını yakaladık. O anlattı. Her mutluluk için ayrı hap yapmışlar. Misal zengin olmak istedin. Hapı içince süpersin, kafası düşmeye başlayınca şirketin de batıyor; ya kötü bir anlaşma yapıyorsun ya dolandırılıyorsun, sonra gelsin haciz gitsin intihar. Böyle lanet bir şey. Çok mutlu bir ilişki için hap içince de aldatmalarla, cinayetlerle sona eriyor mevzu. İşte insanlar bu düşüşten kurtulmak için fazla fazla hap alınca her köşe başında güler yüzlü ölümler bulmaya başladık. Olay bu yani."

Oktay P.'yi Instagram'dan engelleyip, hemen karışık evin penceresine tüneyen yaşlı kadına yaklaştım sonra. Adının Türkân A. (74) olduğunu söyleyen emekli banka veznedarı, uluslararası bir şebekenin merkez olarak bu sokağını seçmesinden onur duyduğunu belirtmesinin ardından şöyle devam etti. "Valla kızım bize ilaç mümesiliyim diye tanıtıtlar kendilerini. Bir de sürekli gülyörlardı. Güler yüzlü insanı kim sevmeyiz. Kanımız kaynadı hemen. Arada bana da yeşil haplardan veriyorlardı. Baş ağrısına iyi geliyormuş diye. Allah seni inandırırın hemen de etki ediyordu. Günahı boyunlarına, iyi çocuklardı."

Tam o esnada cep telefonumu kendine çeviren ve ismini vermek istemeyen bıcın bir delikanlı, polisleri çaktırmadan kolaçan ederek fısıldadı. "Abla bir arkadaşım bunların torbasını tutuyordu aşağı mahallede. Play-boy hapi isteyeneye yanlışlıkla, aforizmacı dede hapi verince şebekeden kovuldu. Hapı içen müşteri, günlük dizilerin birinde devamlılığı olan bir rol kaptı ama bizimkinin bileti- ni kestiler. Sonra doğru memleketine gönderdiler. Bu işler yaş. Fazla kurcalama."

Konu komşu evlerine girince, bu kez şebeke üyelerinin tutulduğu yeri öğrenmek için Oktay P.'den bilgi almaya çalıştım. Beni morgdaki güler yüzlü ölümlerin yanına götürebileceğini söyleyen Oktay P., uzun uğraşım ve on yedi fotoğrafını beğenmem karşılığında istediğim bilgiyi verdi. Sonra apar topar İzmir Emniyet Müdürlüğüne, ardından da Bayraklı Adliyesine koştum.

Mutluluk da Acı Gibi Alınıp Satılabilen Bir Şey

Bayraklı Adliyesine vardığımda öfkeli bir kalabalıkla karşılaştım. Üzerlerine çarpı atılmış gülcüklü emoji bayraklarını hınca sallayan kalabalık, birkaç komediyenin makini de ateşe vermekten çekinmedi.

Üzerine çelik yelek giydirilmiş şekilde adliyeden hızla çıkarılan Hikmet S'yi gören kalabalık hep bir ağızdan "Bir ihtimal daha var, o da ölmek mi dersin" şeklinde şarkı söylemeye başladı. Başları önde, ardi sıra giden şebeke üyelerinin aksine Hikmet S.'nin yüzündeki gülümseme asla silinmedi. Cezaevi otobüsüne binerken de nedendir bilinmez, dönüp tam bana baktı.

Uyuşturucu şebekesinden biriyle konuşamamış olsam da adliyedeki arkadaşşımdan davanın detaylarını öğrendim. İnsanların galeyana gelmesinden çekinen polis, şebekeyi hiç vakit kaybetmeden nöbetçi hâkimin karşısına çıkarmış, hâkim de gereğini düşünp Hikmet S'yi 38 yıla, diğer üyeleri de 36 ayla 24 yıl arasında değişen çeşitli cezalara çarptırmıştı.

Gazeteye dönüp haberi yazmak için masama oturduğumda saat beşi geçiyordu. Herkes birer birer çıkarken ben bilgisayarımı daha yeni açıyordum. Tam "MUTLULUK TACİRLERİNE AMAN VERİLMEDİ" başlığını atmıştım ki gazetenin temizlikçisi Zahide Abla, adıma gelen kargoyu masama bıraktı ve hâlâ evlenmemiş olmamla alakalı birkaç şaka yapıp iyi akşamlar diledi. Kargoyu alıp baktığımda korkuyla karışık bir heyecana kapıldım. Gönderici kısmında Hikmet S. yazıyordu. İlk ne yapacağımı bilemesem de merakıma yenilip kargoyu hemen açtım. Yan yana, gök kuşağı renklerine göze dizilmiş yedi farklı hap vardı içinde ve kısacık bir de not.

"Bütün hayatımız, tüm dünya, hatıralarımız ve duygularımız, aklımıza gelen her şey alınıp satılabilir; bir değişim değerine, kullanım değerine sahiptir; gerçek bir çocuk olmak için ne kadar çabalarsak çabalayalım her sabah odun gibi uyanmamız bundan, bari, hiç yoksa yani, cesetlerimiz gülümsevin.

Benimle güler misiniz?"

Benimle güler misiniz?

Makbule Geçer / Gazete Karabağlar
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

RUTİNİN HUZURU

Yanında birinin durduğunu biliyordu. İnsan nasıl takip edildiğini hissederse, biraz dikkat kesilince birinin varlığını da gözü kapalıyken bile hissedebiliyordu. Kulaklarında kulaklığı, yüzüne çarpan rüzgârın, akşamüstü güneşinin ve yosun kokusunun sarhoşluktan gözlerini hafifçe araladığında gerçekten de şık giyinmiş genç bir kadının geçmek için beklediğini gördü. Ayaklarını hemen yasladığı demirden geri çekti. İş çıkışı, eve dönüş yolunda vapurun en sevdiği kısmı olan, hemen girişteki dış kenara yerleşip kendisiyle verdiği küçük bir "bugün de bitti" partisinin bölünmesine sinirlense de en sevdiği şarkılardan biri başlayınca keyfi yerine geldi. Omuzlarının ritim tutmasına engel olmak için müthiş bir çaba göstererek vapura ve içindeki herkese, olup bitene, geçip giden güne sırtını dönüp yüzünü yavaş yavaş uzaklaşan şehre ve çok sevdiği denize çevirdi. "Denize giremediğimde de en azından denizi görüyor olmalıyım," diyen birisi için tüm keşmekeşe, kaosa, trafiğe rağmen İstanbul, boğazı ile galip geliyordu. Ve bu yüzden, metrobüsle gidip gelse zamandan tasarruf edecek olduğu hâlde o, yeni kararlarından birini uyguluyordu. Gri renkte geçen sıkıcı iş günlerinin akışına, simli bir fırça darbesi vurmak için işe gidiş gelişlerini artık vapur yolculuğuyla gerçekleştiriyordu. Tam olarak bilincinde olmasa da bu büyük bir farkındalık hamlesiydi. Farkındalık ve kabul.

Hayatının bu evresinde yoluna eşlik eden dış koşulları detaylıca listelemiştir. Okuduğu bölümü kendisi seçtiği, ailesi tarafından 'birisi' olmaya, dizlerinin dibinde durmaya zorlanmadığı, maddi imkânların üst sınırını zorlama pahasına, tek başına İstanbul'a okumaya gönderildiği için şanslı olduğunu biliyordu. Ve şimdi, öğrencilerin büyük bir kısmı gibi bir yandan okuyor bir yandan da staj yapıyordu. Bayıldığı bir firma değildi, eline büyük bir para geçiyor da denemezdi ama yazılı olarak öğrendiklerinin pratikten nasıl farklı olduğunu, diplomasını aldığında neler yapabileceğini ve en önemlisi de ne yapmaktan keyif almadığını öğrenmek için büyük bir fırsattı. Kişinin ne yapmak istediğinden önce ne yapmak istemediğinden emin olması yoldaki çıkmaz sokakları baştan siliyordu. O yüzden her darlandığında kendine "Gerçekten bu yaptığımdan hiç ama hiç zevk almıyor muyum?" diye sormaya gayret ediyordu. Değiştiremeyeceği şartların onu boğmasına izin verirse sadece boğulan bir insan olacaktı, bunu istemiyordu. "Şu an şartlar bunlar, ben de bu şartlardan sıkıntı duyuyorum, evet, ama boğulmak yerine nefes alabileceğim o alanı bulmayı seçiyorum," diyor gibiydi; cümleleriyle olmasa da yaşayış biçimiydi.

En yakın arkadaşının talihisz bir trafik kazası sonucu ölmesiyle başlamıştı her şey. Bedeninin içinde bir şeyler değişmişti. Yıllarca geceleri yastığına gömülüp ağlamış, gündüzleriye soluk, benzersiz dışarıya bir duvar gibi

güçlü durmuştu. Kalbini çok kuvvetli, insanüstü bir yaratığın nasırlı ellerinin sıkıldığını hissediyordu, öyle yanıyordu canı. Ama geçti. Öyle ya da böyle hep geçerdi çünkü. Yas dönemini atlattığında bu kayıptan, bu travmadan sağ çıktığı için hayat ona bir armağan sunmuştu. Daha küçük şeylerle mutlu olabilen, kendisini dinlemeye, keşfetmeye ve herkese olduğu kadar kendine de nazik davranmaya çabalayan birisi hâline gelmişti. Hayatın çok kısa olduğunu, acı bir tecrübeyle erken yaşta öğrenmesi, geri kalan yaşamı için ruhuna kıymetli bir öğreti işlemiştir. Dedikleri gibi ızdırap hediyeyle geliyordu galiba.

Vapurdan eve gitme süresi trafik durumuna göre 20 ila 30 dakika arasında değişiyordu. Sakin adımlarla indi. Virginia Woolf'un sözü aklına geldi: "Ne hoş bir güzelliği vardır, hafif adımlarla, dünyadan gülümseyerek geçenler." Simitçiye gülümsedi geçerken. Yaz mevsiminin güzelliği de buydu işte. Kıyafetler azalıp hafifledikçe, sanki çoğunluğun ruh hâli de kozadaki tırtıldan, uçuşan bir kelebeğe dönüşüyordu. Uzaktan dolmuş kuyruğunu seçti gözleri. Bir de sırada bekleyen tanıdık birini. İçtenlikle el salladı, sırtında laptop çantası, gözünde güneş gözlükleri, güzel gülen genç çocuk.

-Aa selam! Nasılsın?

-Merhaba! İyiyim sen nasılsın? Ne çok oldu görüşmeyeli.

-Evet, en son cenazede görmüştüm seni. Ben de iyiyim, aynı koşturmacada devam ediyorum.

-Daha iyi misin? Sana telefonunu bulamadığım için birkaç kez sosyal medyadan ulaşmaya çalıştım ama sanırım kimseyle konuşuşun yoktu. Neden yazdığını da bilmiyorum ya, sadece buradayım demek içindi belki.

Göğsünde adsız, tatlı bir cınlama duydu kız.

-Kusura bakma lütfen, kişisel bir şey değil. Dedığın gibi gerçekten kendimle bile konuşuşım yoktu bir süre.

-Geçti mi?

-Geçmedi ama izlerle ayağa kalkabildim.

-Bu yeterli zaten.

İzdrabın türü ne olursa olsun, iyi olmak için umut hep vardı gerçekten. "Hayat devam ediyor" denilen şeyin de altındaki gerçek, umutlu zira. Yara izleriyle de olsa ayağa kalkabilmek ve yeniden uçuşa hayalleri kurabilmek. "Benekli kanatlarını ahenkle çırpmayı, yasemin ve hanımeli kokularının arasından uçmayı hayal eden kelebekler gibiyiz," diye düşündü.

Bir süre sessizlik oldu. İlerleyen dolmuş sırasında en öne geldiklerinde kalkmak üzere olan dolmuşta bir kişilik yer vardı, çocuk arkalarında bekleyen adama "Buyurun, siz geçin," dedi.

Kızın içindeki cınlama yükselmisti.

Didem Dağbaşı

Göz göze gelmeye utanarak, sıkışık dolmuş koltuklarında anlamsız bir çabıyla birbirlerine temas etmekten kaçınarak sohbet etmeyi inene dek sürdürdüler. Sonra bir an kız çantasından bir kalem çıkardı. Çocuğun avucunu açtı ve içine bir şeyler yazdı.

"Müsaait bir yerde inebilir miyim?" dedi, ışıklarda indi.

Çocuk hayret içinde avucuna baktı. Bir telefon numarası yazıyordu. Bir de "Hep bunu yapmak istemiştım." Çocuk güldü. Kız eve vardığında hâlâ gülüyordu.

Kalbinden yükselen huzur bir süredir her kararı şekillendiriyor, attığı adımları anbean belirliyordu. Az önceki çınlamanın tam tersi bir çarpıntıya sebebiyet veren yollara girmemeye çalışıyordu. Buzdolabında bir gün dinlenip lezzetini katlamış taze fasulyesiyle buzlu cacığını afiyetle mideye indirdi. Duş yaptı, köpeğiyle biraz oynadı. Zaman zaman şikayet ettiği, monoton bulduğu, bir gün içinde aynı eylemleri, benzer zamanlarda, aynı sırayla yapma durumunun içinde sakin bir yer vardı bakabilene. Yinelenen bir eylemler zincirini bozmanın sadece kişinin kendi keyfine bağlı olması büyük bir lükstü zira. O gün rayından çıkabilirdi, o gün bir şeyler ters gidebilirdi, o gün ummadığı başına gelebilirdi ve o zaman istemsizce ve zorundalıktan kırılırdı tekrarlayan döngü. Rutinlerinin ona tıpkı bebeklerde olduğu gibi nasıl görünmez bir emniyet hissi verdiğini düşündü.

Yatak odasına girdiğinde saat 23.30'u gösteriyordu. Telefonundan mesaj sesi geldi. Yabancı bir numaradandı.

"Uyudun mu?"

Hemen ardından bir mesaj daha: "Hep bunu yapmak istemiştım."

Kız güldü.

Kibrit çakmayı oldum olası beceremezdi. Buna rağmen neden inatla mumlarının yanında bir çakmak değil de kibrit bulunduruyordu acaba? İçeriden gidip aldığı çakmakla üst kısmına su ve birkaç damla hanımeli yağı damlattığı buhurdanlığının altındaki mumu yaktı. Hep tam bu an'da içine bir huşu gelirdi. Sanki bir ses ona kafasındaki yoğunluk, stres ve fiziksel yorgunluğuyla robotik bir biçimde uykuya gitmediği için "afirin" diyordu. Günün sadece kendini şımartmaya, kendini iyi etmeye ayırdığı bu küçük kısmı çok güzeldi, çünkü ona özeldi. Bu güzel yaz gecesinde camı ve perdeyi açarak bedeni de ruhu da tazeleyen serin havayı içeri davet etmişti. Şeftalili buzlu çayından bir bardak aldı. Kitabı baş ucunda hazır bekliyordu. Arka fondaki sessizliği de bir süreliğine bozdu mu her şey tamamdı. Son zamanlarda ona en rahatlatıcı gelen ses Tibet meditasyon kasesi denilen, "Tibet/Zen veya Himalaya şarkı söyleyen kasesi" diye de bilinen kaselerin sesiydi, öyle müziklerden birini açtı. Tiril tiril geceliğini giydi, yatağına girdi. Ayaklarını yumuşak pikesinin altına soktu.

Hanımeli yağı, yeni yıkanan saçlarından gelen şampuan ve temiz nevresimin deterjan kokusuyla karışıp onu mutluluktan sarhoş ederken bir elinde çayı, diğerinde kitabı, romanına binip hayal gücüyle yolculuğa çıktı.

"Teşekkür ederim," dedi içinden, kime ya da neye olduğunu bilmeden.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

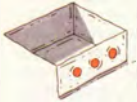
Öykü

YAZ

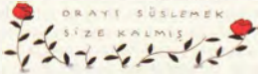
YAZ GELDİ. YENİ BİR MEVSİME GİRDİK.

YENİ BİR SAYFA, YENİ BİR KİTAP VE
YENİ BİR YAŞAM BİÇİMİYLE BİRLİKTE

KUTULARDAN
DİĞER KUTULARA
GEÇİYORUZ. HER KUTU
İLK BAŞTA BOMBOŞ
VE YENİLİKLERLE
DOLU.

İSTE ŞİMDİ BİR YAZ
ODASINDA YAZMAYIZ;
PENCERESİ AÇIK, DENİZ
GÖRÜYOR, GÜNEŞ SOLDAN
BAŞLAYIP SAĞA
YÜRÜYOR; BU MUTLULUĞU
HAK ETTİK.

KALBİNİZİ GÜVENLE BIRAKACAĞINIZ
BU ODADAKİ TEK EKSİK, MASKENİZİN
ALTINDAKİ GÜLÜMSEMENİN GÖRÜNMÜYOR
OLUŞU.

ANCAK NE ÖNEMİ VAR
GÖZLERİNİZ GÜLÜYOR
SEVGİLİ OKUR

kupa
bardaklar

bez çantalar

defterler

ÜRÜN ÇEŞİTLERİ İÇİN WEB SİTESİNİ ZİYARET ET!

www.konudukkan.com

dergiye
abone ol!

www.konudukkan.com

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

takip et! @ konudukkan

Mehmet Ali & Akşamsefası

YOLLARDAN SONRA YILLARDAN SONRA
ŞARKILAR SÖYLÜYÖR ÇOCUKLAR

MURATHAN MUNGAN

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Mehmet Ali & Yayıncılık

KENDİNLE YÜZLEŞMEK SOĞUTUR İÇİNİ,
SENİ SANA CARPAN BİR RÜZGÂR GİBİ.

GÜNEŞ BATINCA
NE OLUR?

YAZAN VE RESİMLEYEN

EREN CANER POLAT

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi <https://rantey.org>

Fikir, Sanat ve Edebiyat Dergisi

Mehmet Ali & Akşamsefası

YAZAN VE RESİMLEYEN
EREN CANER POLAT

GÜNEŞ BATINCA
NE OLUR?

KARANLIĞA KARIŞIYORDUM
YALNIZ BAŞIMA.

SAKLANIYORUM
BANA AIT OLMAYAN KÖTÜLÜKLERDEN.

YALNIZIM.
GÖRMEDİĞİM ŞEYLER BENİ YORAMAZ ARTIK.

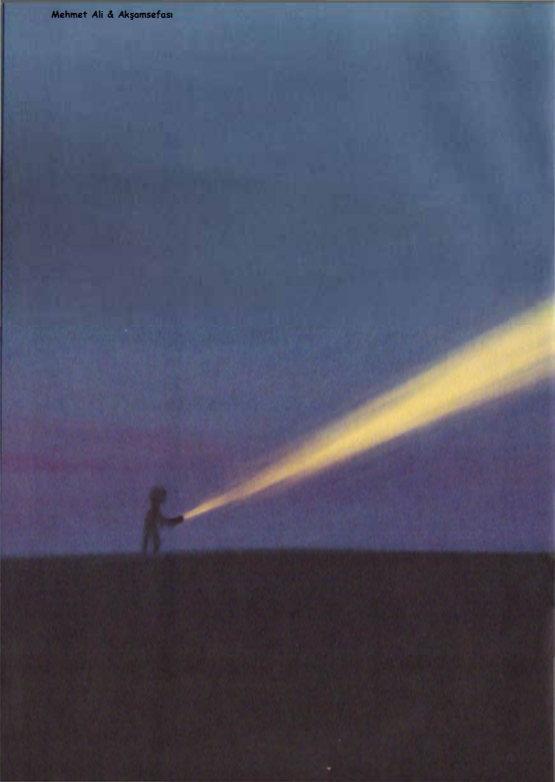

KENDİNLE YÜZLEŞMEK SOĞUTUR İÇİNİ,

SENİ SANA CARPAN BİR RÜZGÂR GİBİ.

ASLINDA
BAŞKA BİR YERDE MUTLULUK.

ŞİMDİ GÜN DOĞUMUNU BEKLİYORUM,
RUHUMU TEKRAR ISITMAK İÇİN.

CLIVE BARKER

Korku kadar büyük bir haz yoktur. Bir trende, bekleme salonunda ya da ofiste iki kişinin arasında görünmez bir halde oturabilmemiz mümkün olsaydı, sohbetlerinin dönüp dolaşıp bu konuya geldiğini duyardık. Bambaşka bir şeyden bahseder gibi görünebilirlerdi. Diyelim, ülkenin durumundan, yol kazalarından, dişi fiyatlarındaki artıştan. .. Ama konuşmalarını metaforlardan, imalardan soyutlayınca, sohbetlerinin özündeki korku açığa çıkardı. Tanrı'nın doğasından, ölümsüz hayat ihtimalinden bahsetmeyiz ama ufak tefek acıları konuşmaya bayılırız. Sınır tanımaz bir sendromdur bu. Aynı ritüel hamamlarda da, seminer salonlarında da yinelenir. Dilimizle ağrıyan bir dişimize dokunur gibi kaçınılmaz bir biçimde, dönüp dolaşıp korkularımıza gelir, oturup onlardan hevesle bahsederiz, dumanı tüten bir tabak dolusu yemeğin karşısında duran iştahlı bir adam gibi.